

الحكم تقود إلى السعادة

(الجزء السادس عشر)

تأليف:

أنور أحد

«Хикматлар – саодатга етаклар»

(Ўн олтинчи китоб)

Тузувчи ва таржимон:

Анвар Аҳмад

Тошкент:
2017 йил

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ТАҚДИМ

Ўзининг илоҳий ҳикмати ила инсонни ҳикматга қобилиятли ва мойил қилиб яратиб, бу билан уни бошқа махлуқотлардан имтиёзли қилган, унга Ўз даргоҳидан ҳикматлар илҳом этган, энг олий ҳикматларни ваҳий қилиб юборган, ҳар бир иши ҳикматли бўлган Ҳақим Зот – Роббимиз Аллоҳ субҳанаҳу ва таолога Ўзининг ҳикматлари кўламича ҳамду санолар бўлсин!

Ҳақим Зотнинг энг ҳақим бандаси, инсониятга ҳикматни – суннатни ўргатган, ўлмас ҳикматлар қолдирган, бутун ҳаёти тўлалигича ҳикмат бўлган, башариятнинг ҳақими, севиқли Расулимиз Муҳаммад Мустафо соллаллоҳу алайҳи васалламга айтган ҳикматлари ададича салавоту саломлар бўлсин!

Ҳикматга ошиқ бўлган, қалблари ҳикмат нурига тўлган, бутун ҳаётини ҳикмат асосида қуришга интилан ҳикматли бандаларга Аллоҳнинг ризоси ва раҳмати бўлсин!

Аллоҳ таоло инсонни бошқа мавжудотларни яратганидек, «Бўл!» деган амр билан эмас, балки Ўз кўли билан яратиб, унга Ўз ҳузуридан руҳ пуфлаган. Шунинг учун инсон бошқа бирор жонзотда топилмайдиган хусусиятларга эга бўлди. Инсонни бошқа махлуқотлардан фарқлаб турадиган ана шундай хусусиятларидан бири – унинг ҳикматга ошнолигидир. Инсоннинг ҳикматга бўлган интилиши ундаги ақл жавҳарига бевосита боғлиқдир. Аммо ҳикмат инсоннинг фақатгина ақлий қобилиятининг маҳсули эмас. У кўпроқ руҳнинг маркази бўлмиш қалбга боғлиқдир. Бошқача қилиб айтганда, унинг булоғи ҳам қалб, сингадиган ўрни ҳам қалбдир. Инсоннинг қалби қанчалик мусаффо бўлса, ҳикматга шунча кўпроқ мойил бўлади, уни яхшироқ сингдиради ва ўзи ҳам аста-секин ҳикмат булоғига айланиб боради. Ана шундай қалб эгаси ҳақим дейилади.

Хўш, ҳикмат ўзи нима? Унинг мазмун-моҳияти нимадан иборат?

«Ҳикмат» арабча сўз бўлиб, «мустаҳкамлик», «ман қилиш», «донишмандлик», «оқилоналик», «ҳукм» маъноларини билдиради. Уламолар ҳикматга турлича таъриф берганлар.

Ибн Мурдавайх Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан нақл қилади: «Ҳикмат – ақл, фаҳм ва топқирликдир».

Роғиб айтади: «Ҳикмат – илм ва амалда ҳақиқатни топишдир».

Абу Ҳайён айтади: «Ҳикмат – одамлар ваъз оладиган, ўзларига танбеҳ оладиган ва бир-бирларига айтиб юрадиган мантиқдир».

«Ал-Муъжамул-васит» китобида шундай дейилади: «Ҳикмат – энг афзал илмлар асосида ишларнинг энг афзалини билиш, тушуниб етишдир».

Ҳақимларнинг кўплари ҳикматга қуйидагича таъриф беришади: «Ҳикмат – нарсаларнинг ҳақиқатини инсоннинг имконияти етадиган даражада асл ҳолида билишдир».

«Ҳикмат» сўзи бизнинг тилимизда ҳам юқоридагига яқин маъноларда ишлатилади. Донишмандликка, оқилона гап-сўзларга, иш-холатларнинг сир-асрорларига нисбатан ҳам айнан ҳикмат сўзи қўлланилади.

Инсоният тарихида ўзининг ҳикматли гаплари билан ном чиқарган биринчи зот Довуд алайҳиссалом ҳисобланадилар. Ҳикмат билан танилган, ҳақимларнинг устози деб тан олинган буюк шахс – Луқмон Ҳақим ҳам Довуд алайҳиссаломнинг шогирди ҳисобланади. Аллоҳ таоло Қуръони Каримда Луқмон Ҳақим ҳақида шундай дейди:

«Батаҳқиқ, Биз Луқмонга Аллоҳга шукр қилгин дея ҳикматни бердик. Ким шукр келтирса, фақат ўзи учун шукр келтиради. Ким куфр келтирса, албатта, Аллоҳ Ғаний ва мақтовга сазовор Зотдир» (Луқмон сураси, 12-оят).

Аллоҳ таолонинг Луқмонга ҳикмат неъматини берганини алоҳида таъкидлаши, унинг ҳақимлигини мақташи, айрим ҳикматли сўзларини сиз билан бизларга насиҳат ўларок

келтириши, Қуръони Каримдаги бир сурани унинг номи билан аташи – барча-барчаси Аллоҳ таолонинг ҳузурида ҳикматнинг нақадар юксак эътибори борлигини кўрсатади.

Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло Қуръони Каримда пайғамбарлик вазифаларидан бири – кишиларга ҳикматни ўргатиш эканини очиқ айтиб қўйган:

«Шунингдек, ичингизга ўзингиздан, сизларга оятларимизни тиловат қиладиган, сизларни поклайдиган, сизларга китобни, ҳикматни ва билмайдиган нарсаларингизни ўргатадиган Расул юбордик» (Бақара сураси, 151-оят).

Ҳа, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг пайғамбарлик ҳаётидаги асосий вазифаларидан бири инсонларга ҳикматни ўргатиш бўлган. У зотнинг суннатлари тўла ҳикматдир. Сўзлаган сўзлари ҳам, қилган ишлари ҳам, ҳатто сукутлари ҳам ҳикматдан иборат эди. Шу боис, муфассир уламоларимиз оятдаги «ҳикмат»ни «суннат» деб тафсир қилганлар. Дарҳақиқат, ҳикматнинг энг олий намуналари Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатларида акс этган.

Ҳикмат деганда биринчи бўлиб инсоннинг ўз Яратувчисини таниши тушунилиши лозим. Имом Ғаззолий айтади: «Ҳамма нарсани билган, лекин Аллоҳни танимаган кишини ҳақим деб бўлмайди, чунки у энг улуғ ва энг афзал маърифатдан маҳрумдир».

Ҳикмат инсоннинг ҳаётини тартибга солишга, унинг осойишта, сермазмун ва сермахсул ҳаёт кечиришига, хато-камчиликлардан, тойилишлардан холи бўлишга хизмат қилувчи юксак билимдир. Ҳикмат инсоннинг ақлини чархлайди, заковатини оширади. Ҳикмат билан иш тутиш инсоннинг оиладаги, жамиятдаги, ҳатто ўз наздидаги мартабасини кўтаради. Ҳикматлар инсонга ҳаёт тажрибасининг тайёр хулосасини тақдим қилади.

Бир ҳақимдан: «Инсон бир неча юз йил умр кўриши мумкинми?» деб сўрашибди. У: «Ҳа», деб жавоб берибди. «Қандай қилиб?» дейишибди. Шунда ҳақим: «Китоб ўқиб. Китоб бир инсоннинг бир неча йил, балки бир умрлик тажриба ва билимларининг хулосаси ўлароқ дунёга келади. Уни ўқиган киши ўшанча умр кўрган ҳисобланади», деб айтган экан.

Инсонга ана шундай асрларга татигулик умр бахш эта олувчи китоблар ичида энг қимматлиси, шубҳасиз, ваъзу-ҳикматга доир асарлардир. Бинобарин, ҳикматларни ўзига сингдира билган одам минг йиллаб умр кўргандек тажрибага эга бўлади. Зеро, айрим ҳикматлар бутун бир инсон умрининг хулосаси ўлароқ дунёга келган. Бундай ҳикматларни ўрганган киши ўша ҳикматларни айтган инсонларнинг умрича ҳаёт кечиргандек бўлади.

Ислом уммати ҳикматни ўрганишга, уни ҳаётда акс эттиришга, ҳар бир иш ортидаги ҳикматларни очиб беришга қадимдан интилиб келган. Жумладан, улуғ аждодларимиз ҳам ҳақиқий ҳикматпарвар, ҳикматга шайдо инсонлар бўлишган. Шунинг учун ҳам улуғ бобокалонларимизнинг илмий меросларида дунёдаги энг гўзал ҳикматлар акс этган. Бунинг натижаси ўлароқ, халқимизда ҳикматли сўзларга бўлган қизиқиш бошқа халқларга қараганда анча юқори даражада туради. Ушбу ҳақиқатни яхши англаган устоз Анвар Аҳмад жаноблари араб адабиётларидан юзлаб ҳикматларни тўплаб, уларни ўзбек тилига таржима қилиб, **www.arabic.uz** сайтнинг «Тасвирдаги ҳикматлар» бўлимида мунтазам бериб боришни йўлга қўйдилар. Бундан кўпчилик ўқувчилар мамнун бўлишди, кўплаб яхши фойдалар олишди. Бу олқишлардан илҳомланган муҳтарам таржимонимиз интернет оламига сайр қилиш имкони бўлмаган ўқувчиларга ҳам ушбу гавҳарлардан баҳраманд қилиш ниятида мазкур ҳикматларни рисола шаклида чоп этишга қарор қилдилар. Қўлингиздаги китобча ушбу хайрли ишда қўйилган илк қадам, ўзига хос дебочадир.

Бугунги кунда маълумот ўқиш учун турли замонавий воситалар беҳад кўпайиб, оммалашиб, қулайлашиб, ўқувчиларни ўзига ром этган бўлса-да, китоб ўзининг қийматини йўқотгани йўқ. Китоблар барибир илм-маърифат манбаи ўлароқ китоб расталарини тўлдириб турибди. Дарҳақиқат, китобнинг ўрни бошқа. Ундан фойдаланиш учун электр токи, бирор жиҳоз ва шунга ўхшаш омиллар шарт эмас. У қачон қўл чўзсангиз, «Лаббай!» деб келадиган, то сиз зериккунингизча сиздан аримайдиган энг вафодор дўстдир, суҳбатдошдир. Ана шу эътибордан, таржима қилинган ҳикматларни китоб шаклида тақдим этилишини қўллаб-қувватлаш лозим.

Ушбу рисоладаги ҳикматлар маълум бир соҳага чекланмаган бўлиб, эркин мавзудадир. Унда инсоннинг Аллоҳ таоло билан бўладиган муносабатлари, бошқа инсонлар билан бўладиган алоқалари ҳамда ички оламини назорат қилиш, кишининг ўз-ўзини тарбиялашига доир хилма-хил ҳикматлар мавжуд. Уларда саҳобаи киромлардан тортиб, бугунги кундаги донишманд инсонларнинг кўплаб қимматли фикр-мулоҳазалари ўз ифодасини топган. Ҳар бир ҳикматга махсус расм ишланган. Китобчадан кўзланган мақсадлардан бири – араб тилини янги ўрганган кишиларда таржима малакасини ошириш бўлгани боис, аввал суратларда ҳикматнинг арабча матни берилиб, таржима сурат остида тақдим этилган. Бу ҳам яхши бир услуб: ўқувчи таржима қилишни ўрганиш билан бирга энг қимматли ва сара маълумотларга, илм-маърифатга эга бўлади.

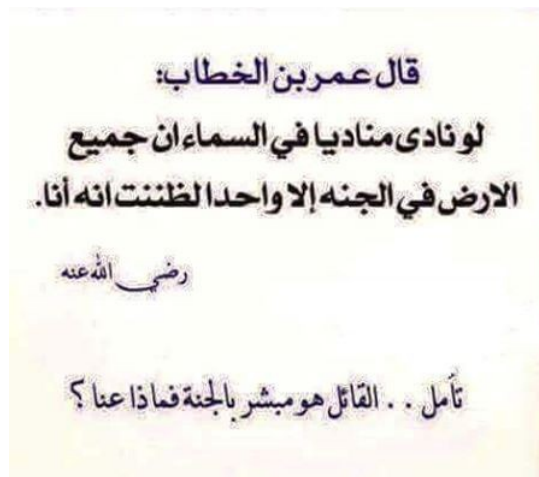
Ҳикматларнинг кўпи халқ оғзаки ижодига айланиб улгургани учун кўп ўринда уларнинг муаллифи шахсан кўрсатилмаган. Аммо таржимонимиз омонат сифатида, уларни асосан куйидаги интернет саҳифаларидан олинганини айтади:

- 1) ثقّف نفسك
- 2) كلام من القلب
- 3) خذ الحكمة
- 4) بستان الحكماء
- 5) ثقافة حول العالم
- 6) الموسوعة بوك
- 7) ثقافة وعلوم
- 8) حكمة اليوم
- 9) طريق الجنة
- 10) أقوال أعجبتني
- 11) كنوز من الحكمة
- 12) ذكر الله
- 13) عذب الكلام
- 14) عالم الثقافة والمعرفة

Ҳикматларни таржима қилишда имкон қадар ўртача йўл тутишга ҳаракат қилинган: бир йўла матнга ёпишиб олиб, айнан сўзма-сўз таржима қилишдан ҳам, матнни бир четга қўйиб, умумий маънони таржима қилишдан ҳам қочилган. Зеро, таржима тамоман сўзма-сўз бўлиб қолса, тил ўрганувчиларнинг малакасини ошира олмайди, натижада ўқувчи ғализ ва тор таржима қилишдан нарига ўта олмай қолади. Агар умумий мазмунни ўгиришга ўтилса, бунда ҳам ўқувчида таржима маҳорати шаклланмайди, матнни тўлиқ эмас, балки хулоса шаклида таржима қиладиган ва қоидаларни ишлата билмайдиган бўлиб қолади. Агар ўқувчиларимиз ушбу таржимадан ва ундаги маънолардан озгина бўлса-да фойда олсалар, мақсадга етган бўламиз.

Аллоҳ талодан ушбу камтарона уринишни Ўз даргоҳида хусни қабул айлаб, барча китобхонларимиз учун манфаатли қилсин. Муҳтарам таржимонимиз Анвар Аҳмад жанобларига оилавий бахт-саодат, сўнмас ғайрат, ижодий ишларига барака ато этсин.

Ушбу «**Ҳикматлар – саодатга етаклар**» "الحكم – تقود إلى السعادة" китобининг кейинги қисмларини ҳам китобхонларга тез кунларда, янада юқорироқ савияда тақдим этиб боришларида Ўзи мададкор бўлсин.

3334. Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анҳу шундай дедилар: «Осмонда бир жарчи: «Ер юзидаги ҳамма жаннатга тушади, фақат бир киши тушмайди», деб нидо қилса, ўша бир киши менмасмиканман, деб ўйлайман».

Бу сўзларни жаннатга кириши башорат қилинган зотлардан бири айтяпти. Бир ўйлаб кўрайлик!

3335. Инсоннинг гап-сўзлари ундаги фазилат ва ақлнинг таржимонидир. Гўзал амалларни кўпайтириб, уларни оз-оздан кўпчиликка тақсимла. Фазилат – тилга эга бўлиш ва эҳсон беришдир. Жим туришга одатлан, шунда чин дўстликка эришасан, ёмон оқибатлардан омон бўласан, виқор либосини киясан ва узр сўраш заҳматидан тўсиласан.

«Унванул байаан» китобидан

3336. Ҳаётда қандай яшамокдасан?

– Умидсизликка тушма! Умидсизлик Аллоҳнинг раҳматига ношукрлик бўлади.

– Ғазабланма! Ғазаб фазилатларни барбод қилади.

– Кек сақлама! Кек сақлаш ҳаётнинг гўзаллигини ўчириб юборади.

– Маҳзун бўлма! Маҳзунлик жисмга ҳам, асабга ҳам талофат етказиб, чидаб бўлмас ғам-ғуссага гирифтор қилади.

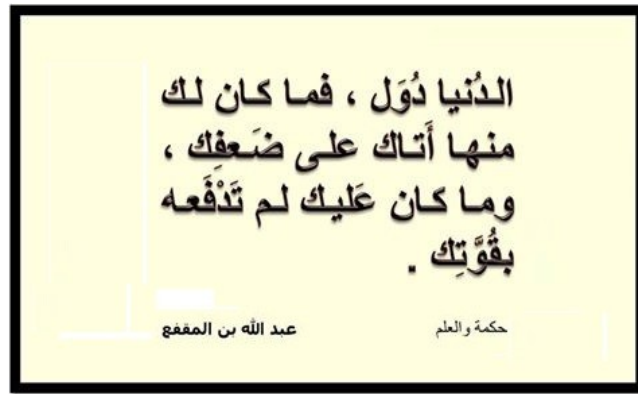
– Замонлар тасарруфи Аллоҳнинг қазо ва қадар салтанати остида эканини унутма!

Атрофингдаги воқеаларга бепарво бўлма!

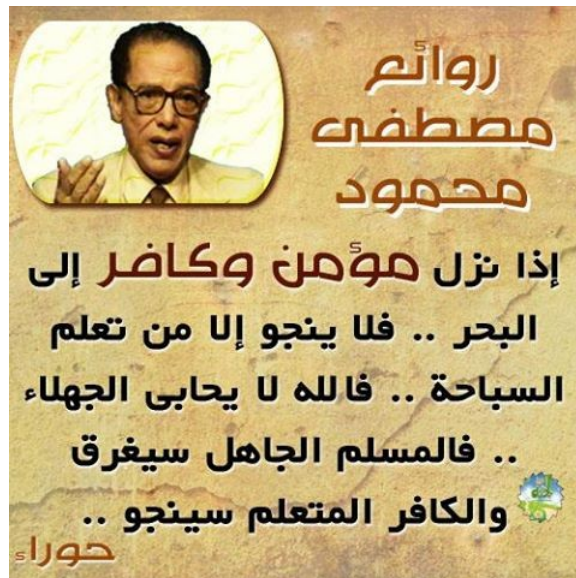
Бошқаларга самимий ҳамдард бўлиш – инсоний хусусиятлардандир.

Ҳаргиз худбин бўла кўрма!

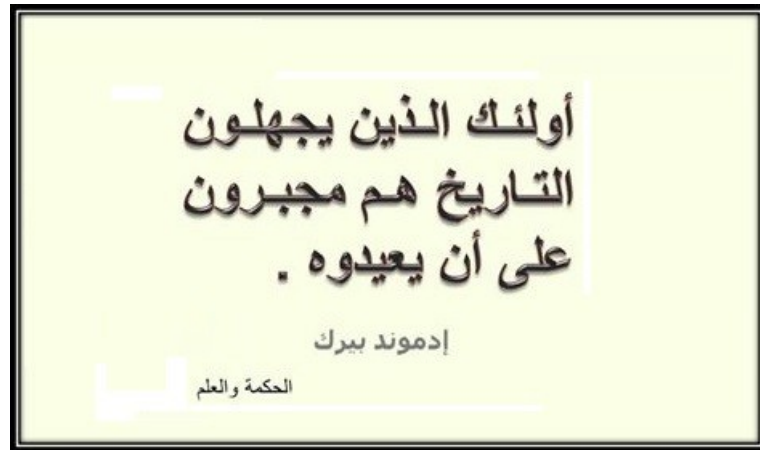
Бошқаларга яхшилиқни раво кўриш (ийсор) инсоний фазилатларнинг энг гўзалидир.

3337. Дунё ўзгариб туради. Сенга фойда бўладиган нарса ожиз бўлсанг ҳам келаверади. Сенга зарар бўладиган нарса бор кучинг билан қайтарсанг ҳам келаверади.

3338. Мўмин билан кофир денгизга тушса, сузишни билган одам ғарқ бўлишдан қутулиб қолади. Аллоҳ жоҳилнинг ёнини олмайди, аммо сузишни билмайдиган мусулмон ғарқ бўлади, сузишни билладиган кофир қутулиб қолади.

3339. Тарихдан керакли сабоқ олишни билмаганлар тарихнинг яна такрорланишига махжумдирлар.

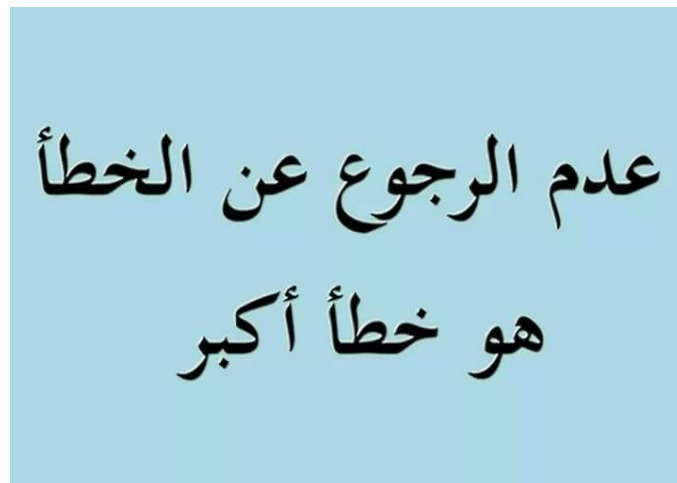
3340. Шеър:

Пайғамбар алайҳиссалом наслидан бўлган Боқир Муртазо: «Хунук сўз пасткашларнинг қуролидир» деганида минг бор ҳақ эди.

«Унваанул байаан» китобидан

3341. Сабр – тақдирга битилган нарса учун ғазаб қилмаслик, тилни шикоятдан тўхтатиш ва тана-аъзоларни гуноҳ ва маъсиятдан тўсишдир.

3342. Хатодан чекинмасликнинг ўзи айни хатодир!

3343. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Одамларнинг гапига улар истамаган ҳолда қулоқ тутган одамнинг қулоқларига эритилган қалай қуйилади», дедилар.

Абу Довуд ва бошқалар ривоят қилган.

فوائد من عدة الصابرين

أهل البلاء هم أهل المعصية
وان عوفيت أبدانهم
وأهل العافية هم أهل الطاعة
وان مرضت أبدانهم.

3344. Гуноҳкорлар зоҳиран офиятда бўлса ҳам, аслида улар балога гирифтор бўлиб бўлган. Тоат-ибодат аҳли зоҳиран касал бўлса ҳам, аслида офиятдадир.

3345. Болажоним! Аҳмоқ билан дўстлашма, чунки у сенга фойда бераман деб, зарар етказиб қўяди. Ёлғончи билан дўстлашма, чунки у узоғингни яқин қиламан деб, яқинингни сендан узоқлаштиради. Бахил билан дўстлашма, чунки унга муҳтож бўлганигда сендан узоқлашади. Фожир билан дўстлашма, чунки у сени арзимаган нарсага сотиб юборади.

«Унванул байаан» китобидан

3346. Ўтмишни унутгин, лекин ундан олинган сабоқни унутма!

[المذارج ٧١/٢]

3347. Вақти-вақти билан ўзини ўзи айблаб турмаган одам ғурурга кетиб қолибди.

ماجد زكي

لا تيأس إذا تأخر الفرج ... فإنه
قادم - بإذن الله . ولكن الذنوب
تؤخره

واستغفر من ذنوبك ليأتيك الفرج

3348. Кушойиш кечикиб кетса ноумид бўлма, чунки у ҳам Аллоҳнинг изни билан келади. Аслида кушойиш гуноҳлар сабабли кечикади. Шундай экан, гуноҳларингга истиғфор айт, албатта кушойиш топасан.

3349. Бир нарсага қандай хоҳласанг, шундай муносабат билдиравер. Лекин:

1. Қалбингни кароҳият ва нафратдан сақла.
2. Ақлингни йўқотиб қўйма.
3. Нафсингни шайтоний истак ва хоҳишлардан сақла.
4. Тилингни ёмонликдан сақла.
5. Қўлингни душманликдан сақла.

Ҳабиб Али Жифрий

3350. Ким тилини тўғри қилса, ақли ўсади. Ким гапини тузатса, фазилати равшанлашади. Ким яхшилигини миннат қилса, шукрини йўқотади, ким мулойимлиги билан мағрурланса, савобидан маҳрум бўлади. Кимнинг гапи рост бўлса, чиройи зиёда бўлади.

«Унванул байан» китобидан

3351. Муваффақиятсизлик – ақл-заковатни кўпроқ ишлатиб, ҳаммасини янғитдан бошлаш учун берилган фурсатдир!

3352. Гуноҳ содир бўлса, унинг қалбга таъсири худди кийимга теккан ёғ каби бўлади. Агар ёғни тез ювиб ташланмаса, кийимга ёйилиб кетади (худди шунингдек, гуноҳ

учун ҳам тез тавба қилиб, истиғфор айтилмаса, унинг кири қалбга ёйилиб кетади).

3353. Энг қисқа сафар

«У Зот (инсонни хақир) нутфадан яратиб, сўнг Ўзи уни(нг она қорнидаги ривожини ва ой-кунини) белгилаб қўйди. Сўнгра чиқиш йўлини осон қилди. Сўнгра унга ўлим бериб, қабрга киритди» (Абаса сураси, 19-21-оятлар)

3354. Ким хонадонига барака тушишини хоҳласа, уйига кирганда аҳли оиласига салом берсин!

Анас розияллоҳу анҳудан марфуъ ҳолда ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Болажоним! Уйингга кирганингда салом бергин. Шунда ўзинг учун ҳам, аҳли оиланг учун ҳам барака бўлади»**, дедилар.

Имом Термизий ривояти қилиб, ҳасан ва ғариб ҳадис, дедилар.

3355. Жавоби сени хафа қиладиган, айби сенга зарар етказадиган гапни ҳаргиз айтма. Ҳар бир сўзнинг жавоби, ҳар бир гўзал амалнинг савоби – мукофоти бор. Ташлаб юбориладиган гапни гапирма, қайтарилган ишни қилма. Тилингни тий. Аммо ҳақни изоҳлаш, бузуқни тузатиш, бир сўзни тушунтириб, шарҳлаш ёки бир яхшиликни ёйиш учун тилиннга эрк беравер. Кишининг айтган гапи унинг ақли қандайлигига, қилган иши эса унинг кимлигига далолатдир.

«Унваанул байаан» китобидан

د أحمد عيسى المعصراوي

حكمة احتفظ وطبقها

قال ابن حزم رحمه الله :
"وليس كل صديق ناصحا لكن
كل ناصح صديق."

[الأخلاق والسير ٤٢]

3356. Ибн Ҳазм роҳимаҳуллоҳ айтдилар: «Дўстман деганларнинг ҳаммаси ҳам самимий бўлавермайди. Аммо самимий одамларнинг ҳар бири дўстдир».

3357. Саҳл ибн Абдуллоҳ айтдилар:

Беш нарса кишининг қимматбаҳо гавҳар эканига далилдир:

1. Ўзини беҳожат қилиб кўрсатадиган камбағал киши.
2. Ўзини тўқ қилиб кўрсатадиган оч киши.
3. Ўзини хурсанд қилиб кўрсатадиган маҳзун киши.

4. Ўртада адоват бўлса ҳам, муҳаббат изҳор қиладиган киши.

5. Кундузи рўзадор, кечаси ибодатда бедор бўлса ҳам, заифлашиб қолганини билдирмайдиган киши.

3358. Тавозеда ҳаддан ошиш хорлик келтиради.

3359. Масад сурасининг мўъжизаларидан бири:

Масад сурасида бир ажойиб мўъжиза бор. У ҳақда ҳатто мусулмон бўлмаган тадқиқотчилар ҳам тўхталиб ўтишган

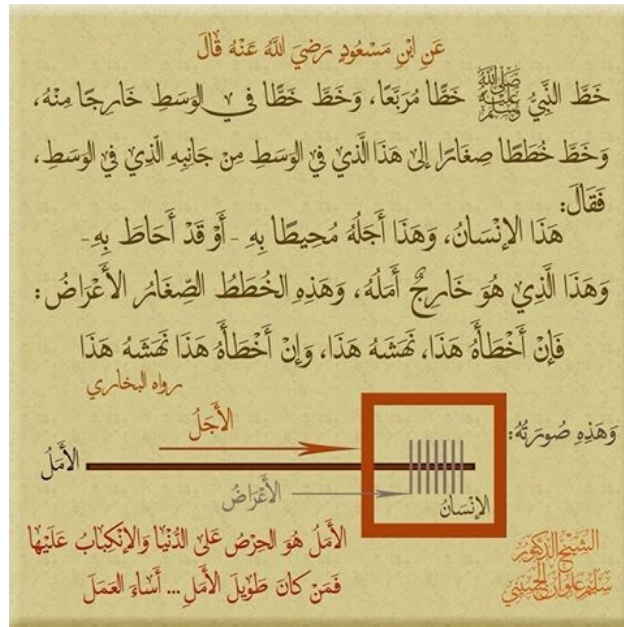
экан. Бир видеолавҳада канадалик доктор Гарри Миллер Исломга киришидан олдин бу ҳақда шундай деган:

«Бу сурадаги мўъжиза шундаки, Масад сураси Абу Лаҳабнинг дўзахга тушиши ҳақида олдиндан хабар берган. Шундан кейин Абу Лаҳаб Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб, Исломга кирганини эълон қилиб, Қуръонни ёлғонга чиқариши мумкин эди-ку? Аммо Масад сураси нозил бўлгандан кейин ўн йил яшаган бўлса ҳам, у бундай қилмаган».

3360. Кўп гап – кулоққа малолдир, кўп сўрайвериш – рад жавобини олишга сабабдир.

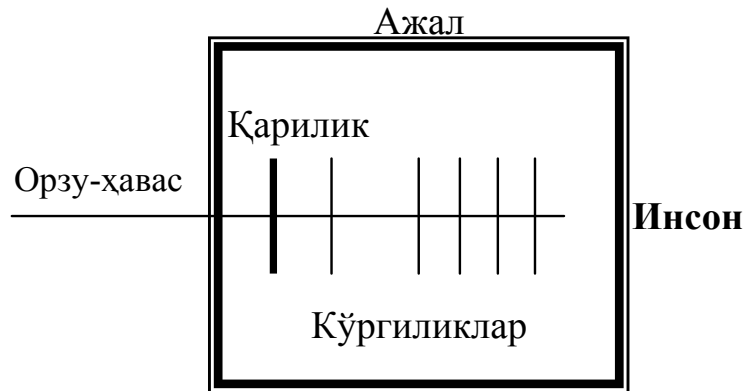
«Унваанул байаан» китобидан

3361. Ибн Масъуд розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайхи васаллам ерга тўртбурчак чиздилар. Ўртасига ундан ташқарига чиқадиган қилиб бир чизик чиздилар. Мана шу ўртадагисининг икки ёнига кичкина чизиклар чиздилар ва шундай дедилар: **«Мана бу инсон. Мана бу уни ўраб турадиган [ёки ўраб турган] ажали. Мана бу, ташқаридагиси – унинг орзулари. Мана бу кичик чизиклар кўргиликлар. Буниси тегмай қолса, униси домига тортади, униси тегмай қолса, буниси домига тортади».**

Имом Бухорий ривояти.

3362. Набавий табобат фақат солиҳ ва покиза баданга мувофиқ келиб, фойда беради. Шунингдек, Қуръоннинг шифоси ҳам фақат покиза руҳиятга ва тирик қалбларга фойда бўлади. Набавий тиббиётдан юз ўгириш қуръоний шифодан юз ўгиришдир. Қуръон мукамал шифо берувчи даводир. Аммо табиати бузуқ, ярқисиз, тош қотган қалбларга Қуръон наф бермайди.

Аллоҳ тавфиқ берсин!

«Тиббун набавий» китобидан

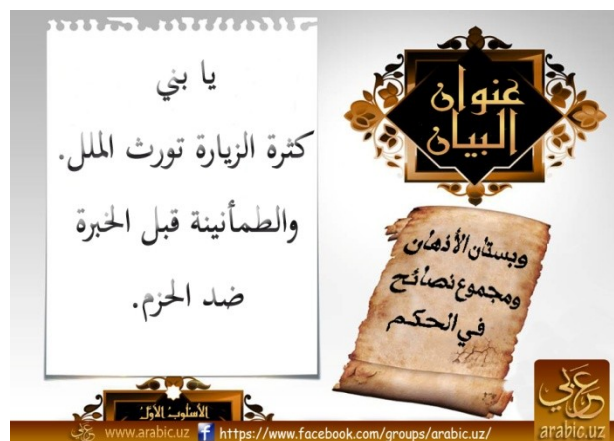
3363. Нух алайҳиссаломга ўлим келган пайтда: «Дунё қандай экан?» деб сўрашди. У зот: «Икки эшиги бор ҳовли экан. Биридан кириб, иккинчисидан чиқиб кетаётгандекман», дедилар.

Ривоятларга кўра, Нух алайҳиссалом 950 йил умр кўрганлар.

3364. «У ҳузурига кўзи ожиз киши келгани учун қовоғини солиб, юзини бурди» (Абаса сураси, 1-2-оятлар).

Кўзи кўрмайдиган одамга қовоқ солиш ман этилган экан, кўзи кўрадиганларга қовоқ солиш қандай бўларкин?

3365. Болажоним! Кўп зиёрат малоллик келтиради.
Синовдан олдинги хотиржамлик эҳтиёткорликнинг зиддидир.
«Унванул байаан» китобидан

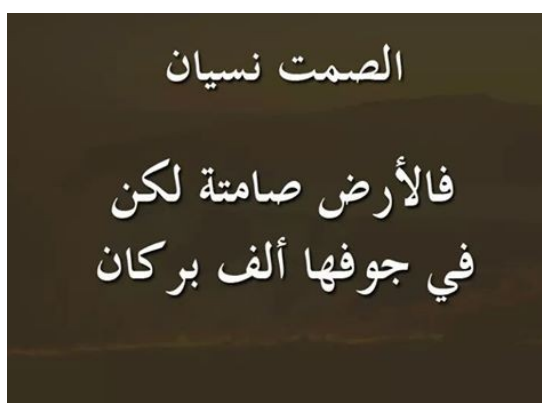

3366. Борар манзили яқинлашса ҳам, сафари қариб қолса ҳам залолатда юрган киши одамларнинг энг аҳмоғидир.

3367. Имом Аҳмад имом Шофеъийдан, у зот имом Моликдан, у зот Муҳаммад ибн Ажлондан ривоят қиладилар:

«Муҳаммад ибн Ажлон: «Олим одам «Билмайман» деган сўзни унутса, ҳалок бўлгани шу!» дедилар.

3368. Индамай жим туравериш унутувчанликдир. Ер ҳам жим, лекин унинг қаърида минглаб вулқонлар бор!

3369. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламда Аллоҳга тақво қилиш ҳам, ҳусни хулқ ҳам мужассам бўлган.

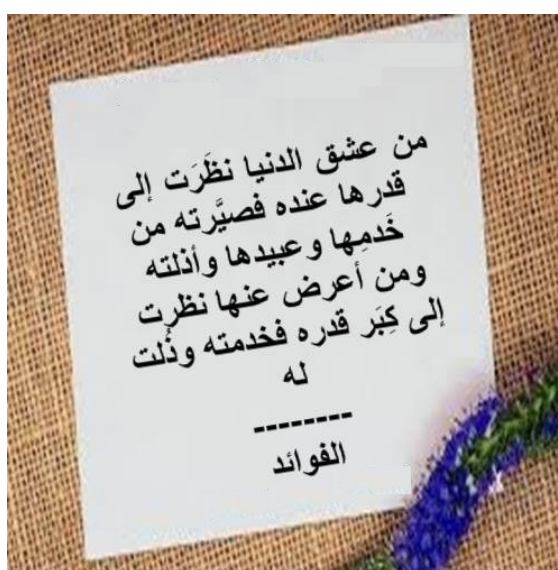
Аллоҳга тақво қилиш банда билан Роббнинг орасини ислоҳ қилади. Ҳусни хулқ эса инсоннинг бошқа инсонлар билан орасини ислоҳ қилади.

Аллоҳга тақво қилиш Аллоҳнинг севгисига сазовор қилади. Ҳусни хулқ эса Аллоҳни севишга чақиради.

3370. Жим туриш – фазилат белгиси, ақлинг самараси, илмнинг зийнатидир, айна ҳалимликдир. Кўп сукут қилсанг, саломат бўласан. Сен сукутга ҳамроҳ бўлсанг, ҳурмат-эътибор сенга ҳамроҳ бўлади.

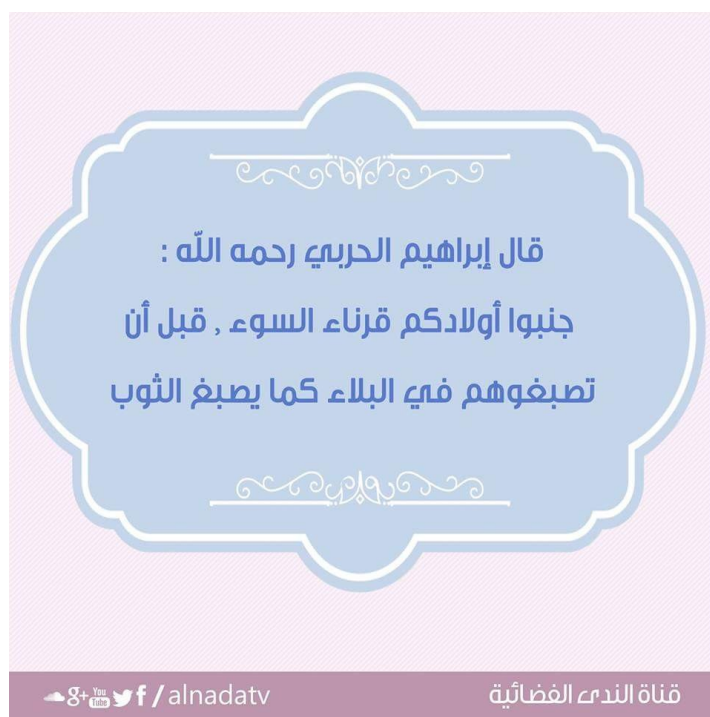
«Унванул байаан» китобидан

3371. Ким дунёга ошиқ бўлса, унинг қадри-қимматига эътибор берса, дунёнинг хизматкорига, қулига айланиб, хор бўлади. Ким дунёдан юз ўгириб, ўзининг қадр-қимматига эътибор берса, дунё унга хизмат қилади ва унинг олдида хор бўлади.

3372. Роҳат мол-дунёнинг кўплигида эмас, ҳолатнинг гўзаллигидадир (ахвол ёмон бўлиб турса, мол-дунё татимайди).

3373. Иброҳим Ҳарбий роҳимаҳуллоҳ айтдилар:

Кўмир теккан кийим қорага бўялганидек, бало-офатга бўялиб қолмасидан фарзандингизни ёмон ўртоқлардан узоқлаштиринг.

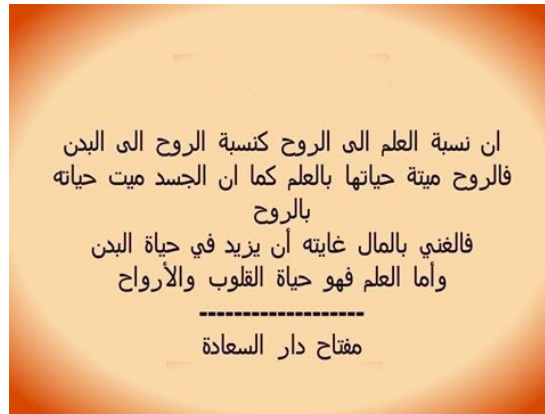
3374. Ҳофиз Ибн Асокир ўзининг тарих китобида ривоят қилади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Ким илмсиз фатво берса, уни еру осмон фаришталари лаънатлайди»**, дедилар.

3375. Ҳурматсизлик билан гапирган кишига уятсизлик билан жавоб берилади. Кам гапирсанг саломат бўласан, кўп уялсанг, ҳурмат топасан. Кишининг айтгани қанчалик гўзал бўлса, эшитадигани ҳам шунчалик гўзал бўлади.

«Унваанул байаан» китобидан

3376. Илмнинг руҳга боғлиқлиги руҳнинг баданга боғлиқлигига ўхшайди. Ўлик жасад руҳ билан тирик бўлганидек, ўлик руҳ илм билан тирик бўлади.

Бой одам мол-дунёси билан жасадининг ҳаётини узайтиришга интилади. Қалб ва руҳнинг ҳаёти эса илмдир.

3377. «Уларнинг (ғордаги йигитларнинг) ити эса оёқларини остонага ёзиб ётарди» (*Каҳф сураси, 18-оят*).

Солиҳ зотларга бирозгина хамроҳ бўлган ит тарихда абадий қолди. Шундай экан, солиҳлар орасида униб-ўсган бандани Аллоҳ нима учун зое қилсин?

[HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/AHMED.ANIE](https://www.facebook.com/AHMED.ANIE)

3378. Сени нима жаннатга киритишини билмайсан!

Эҳтимол, кўз ёшингдир? Балки табассуминг, ширин сўзингдир? Ёки садақанг, тиловат қилган оятинг, тасбеҳингдир? Балки соғлом қалбингдир?

Олий ҳиммат соҳиблари ўзларида ана шу сифатларнинг барчасини мужассам қиладилар...

3379. Инсон ҳар куни уч хил офатга тўқнаш келади, аммо уларнинг бирортасидан сабоқ олмайди:

1. Умри ҳар куни камайиб боради, аммо бунга эътибор бермайди. Бироқ мол-мулкидан бирор нарса камайса, бутун диққат-эътибори шунда бўлади. Ваҳоланки, мол-мулкнинг ўрнини босувчи нарса бор, аммо умрининг ўрнини босувчи нарса йўқ.

2. Ҳар куни Аллоҳ ато қилган ризқни ейди. Ўша ризқ ҳалолдан бўлса, у ҳақда сўралади, ҳаромдан бўлса, жазога тортилади. Аммо инсон бу ҳисоб-китобнинг охири қандай бўлишини билмайди.

3. Ҳар куни охиратга бир миқдор яқинлашиб, дунёдан бир миқдор узоқлашади. Шундай бўлса ҳам, фоний дунёга эътибор берганчалик боқий охиратга эътибор бермайди. Ваҳоланки, оқибати олий жаннатми ёки дўзахнинг қаърими, буни билмайди.

Аллоҳим! Бор-йўқ ташвишимиз ҳам, илмимизнинг етган жойини ҳам қуруқ дунё қилиб қўйма! Борар жойимизни дўзах қилиб қўйма, манзилимизни жаннат қилгин!

3380. Ҳужжатлашашаётган, ҳақлигини исботлаётган бўлсанг, гапинг чала қолмасин. Қайсарлигинг тутиб қолса, гапинг чўзилиб кетмасин. Ҳужжатлашашаётганда гапинг қисқа бўлиб қолса, рақибнинг қўли баланд келади, ҳадеб қайсарлик қилаверсанг, суҳбатдошлар сендан безор бўлади.

«Унванул байаан» китобидан

3381. Бахтли ҳаётнинг энг муҳим сирларидан бири қаноатдир.

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Бойлик матоҳнинг кўплигида эмас, нафснинг тўқлигида**», деганлар.

Имом Бухорий ривояти.

Қаноатли хотин уйининг ташига эмас, ичига назар солади, уйда роҳат-фароғат боғларини яратиб, уларнинг тагидан меҳр чашмасини оқизиб кўяди, доимо бахт-саодат йўлларини қидириб, шундай бир мамлакат барпо қиладики, бу мамлакатнинг подшоҳи билан маликаси тўкин-сочинликда, роҳат-фароғатда яшайди.

3382. Қалбинг Аллоҳ муҳаббатидан, Унинг ҳузурида туришга тайёргарликдан оғаётганини, қалбингда махлуқотларнинг муҳаббати, дунё ҳаётига розилик ва хотиржамлик ўрнашаётганини кўрсанг, билиб қўйки, сен ҳалокат жарига йиқилиб кетаётган экансан!

3383. Солиҳлардан бири айтган экан:

«Эллик йилдан бери дунёни тажриба қилиб кўрдим. Бирор киши гуноҳимни кечириб, айбимни ёпганини, алоқани узсам ҳам боғлаганини, ғазаб қилганида омон қолганимни кўрмадим. Демак, булар билан овора бўлиш аҳмоқлик экан. Бунинг ўрнига сенинг яширин ва ошкора гуноҳларингни

кечириб, айбларингни ёпиб, улар учун ўч олмайдиган Зотни ибодати ила машғул бўл!».

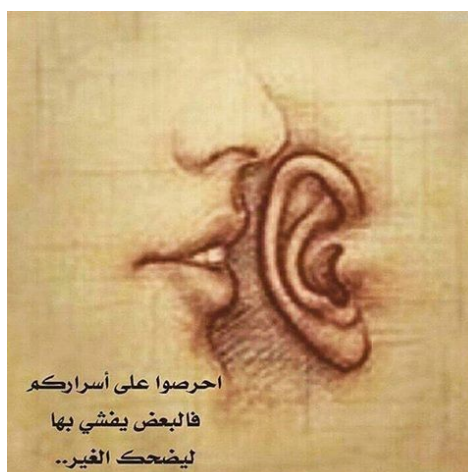

3384. Бировлардан нафратланиш худди сичқондан қутулиш учун уйга ўт қўйиб юборишдек гап. Сенга нисбатан бирор хато қилган одамни кечириб, ҳаёт йўлингда давом этавер. Нафрат худди кислотага ўхшайди, ўзи турган идишни ҳам емириб ташлайди.

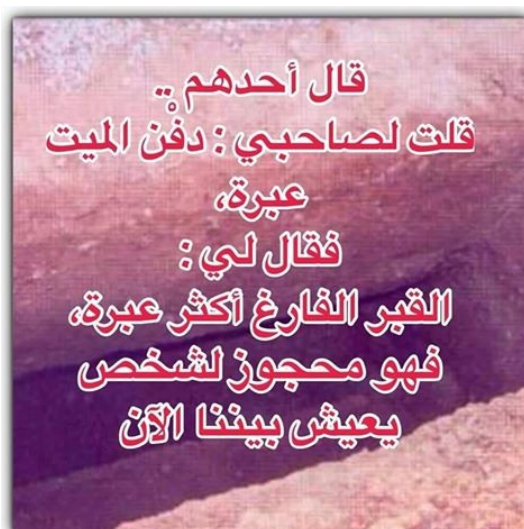

3385. Тилингни тўғри қил, саломат бўласан. Яхшиликка шошил, ризқинг кенг бўлади. Айбингни очадиган гапни айтма, мартабангни туширадиган ишни қилма. Тарозунгни оғир қиладиган сўзни айт, қадрингни оширадиган ишни қил.

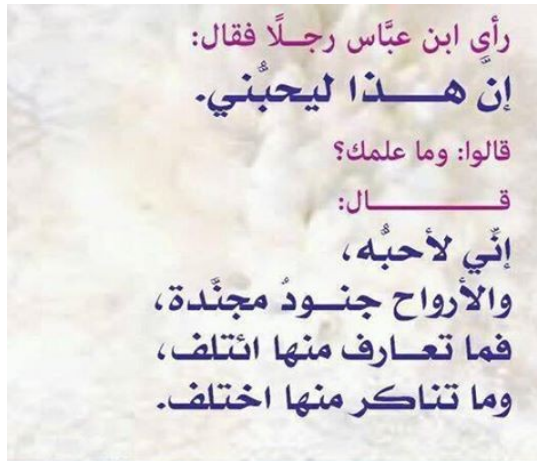
«Унваанул байаан» китобидан

3386. Сирларингизга эҳтиёт бўлинг! Баъзилар бировлар кулиши учун ҳам сирингизни ошкор қилаверади.

3387. Бир дўстимга: «Ўликни кўмишда ажойиб ибрат бор» дедим. У менга: «Кавлаб қўйилган бўш қабр ундан ҳам ибратлироқ, чунки у ҳозир орамизда яшаётган одам учун банд қилиб қўйилган», деди.

3388. Ибн Аббос бир кишини кўрди. У: «Мана бу одам мени яхши кўради!» дер эди. Унга: «Сен буни қаердан биласан?» дейишди. У шундай деди: «Чунки мен уни яхши кўраман. Ахир ҳадисда: «Руҳлар – тўпланган аскарлардир, (руҳлар оламида) бир-бирини таниганлари (бу дунёда ҳам) улфат бўлишади, бир-бирини танимаганлари эса айри тушишади», дейилган-ку».

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

ربي لا تجعل قلبي يتعلق بالفانيات
واجعل قلبي معمورا بالباقيات الصالحات

3389. Роббим, қалбимни фоний нарсаларга боғлиқ қилма! Боқий қоладиган солиҳ амаллар билан обод бўлган қалблардан қил!

3390. «Насихатнинг боши ёқимсиз, охири тотлидир».
«Унванул байаан» китобидан

3391. Соғлом фикр неъматга олиб боради. Носоғлом фикр баъзан жаҳаннамга равона қилади.

3392. Аллоҳ учун холис бўлган мўмин банда неъматларга ғарқ бўлиб, қалби масрур ҳаёт кечираётган инсондир. У охираатдаги жаннатдан олдин бу дунёнинг жаннатида ҳам ҳузур кўраётган инсондир.

3393. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан: «Энг яхши одам ким?» деб сўрашди. У зот: «**Қалби тоза, ростгўй бўлгани**», дедилар. Шунда саҳобалар: «Ростгўй деганингизни биламиз. Аммо қалби тоза деганингиз ким?» дейишди. У зот: «**Тақводор, покиза, гуноҳи йўқ, зулм қилмайдиган, нафратланмайдиган ва ҳасад қилмайдиган одам**», дедилар.
Ибн Можса ривояти.

د أحمد عيسى المعصراوي

(قل متاع الدنيا قليل)

كُلُّهَا قَلِيلٌ وَنَصِيبُكَ مِنَ الْقَلِيلِ قَلِيلٌ
صَفَاءُ قَلِيلٍ الْقَلِيلِ مِنَ الْمُنْغَصَّاتِ أَقْلُ الْقَلِيلِ

(ورحمتُ ربِّكَ خيرٌ مما يجمعون)

3394. «Дунёнинг матоҳи оз, дегин» (Нисо сураси, 77-оят)

Демак, дунёнинг бор мол-мулки ҳам оз экан. Сенинг насибанг эса ўша оздан ҳам оз экан. Шубҳа аралашмагани эса ознинг озидан ҳам оз экан.

«Роббингнинг раҳмати улар жамлайдиган нарсдан яхшидир» (Зухруф сураси, 32-оят)

3395. Ортиқча гапдан сақлан, чунки у фазилатингни тўсади, адолатингни йўқотади, баёнингни қийинлаштиради, дўстларингни малоллантиради. Камгаплик айбларни ёпади, тойилишдан сақлайди.

«Унванул байаан» китобидан

د أحمد عيسى المعصراوي

قال محمد بن يوسف :

كان سفيان الثوري يُقيمنا في الليل ويقول:
قوموا يا شباب صلوا ما دُمتم شبابا ،
إذا لم تصلوا اليوم فمتى..؟

3396. Муҳаммад ибн Юсуф айтдилар:

«Суфён Саврий тунда бизни уйғотиб, «Эй йигитлар! Ёшликда тунги таҳажжуд намозини ўқинглар. Кучга тўлган, ёш пайтингизда ўқимасангиз, қачон ўқийсиз?», дер эдилар.

3397. Умар ибн Абдулазиз роҳимаҳуллоҳ шундай дедилар: «Банда жаннатдаги Тубо дарахти остида етиб бормагунича унга роҳат йўқ».

3398. Роббинг ҳузуридаги даражангни билишни хоҳласанг, қалбингдан Аллоҳ учун ажратган ўрнингга қара!

3399. Баъзи саҳобалар: «Фатво айтишга журъатлиларингиз — дўзахга журъатли журъатлиларингиздир», дейишган.

3400. Болажоним! Қариндошлик алоқаларини узиб ўсиб бўлмайди, бузуқлик қилиб юриб бойиб бўлмайди.

«Унванул байаан» китобидан

د احمد عيسى المعصراوي

"فمن أهمل تعليم ولده ما ينفعه وتركه سدى، فقد أساء إليه غاية الإساءة" .
وهل من إساءة أشد من التقصير في إيقاظهم للصلاة وخصوصا الفجر؟! "

3401. Ким фарзандига фойда берадиган нарсани ўргатмай, уни бекорчи ва танбал қилиб қўйса, фарзандига нисбатан улкан ёмонликни раво қўрибди. Хусусан, бомдод намозига уйғотишдаги камчиликдан ҳам ёмон нарса борми?!

3402. Шайх Ибн Саъдий роҳимахуллоҳ айтдилар: «Дуо – кучли ва кучсизнинг силоҳи, анбиёларнинг, Аллоҳ назар қилган пок зотларнинг паноҳидир. Улар барча офат-балоларни дуо билан бартараф қилишган».

3403. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Аллоҳим! Юзингга қараш лаззатини, Сенга йўлиқишга муштоқликни сўрайман», деганлар. Бир дуода дунёдаги энг яхши нарсани, яъни Аллоҳга йўлиқишга муштоқликни ҳамда

охиратдаги энг яхши нарсани, яъни Аллоҳнинг жамолини кўришни жам қилганлар.

3404. Шундай оламда яшаймизки, камбағал овқат топиш учун, бой эса еган овқатини хазм қилиш учун бир неча чақирим ерни босиб ўтади...

Аллоҳим! Бизларни неъматлар билан синамагин, кутилмаганда қаҳр-ғазаб қилмагин!

3405. Бир тадқиқотчи америкалик бир неча ғайримусулмон кишиларга Қуръон оятларини эшиттириб кўриб, улардан «Нима ҳис қилдингиз?» деб сўради. Уларнинг

кўпчилиги омонлик, хотиржамлик, сакинати ҳис қилганини айтди. Уларнинг бирортаси араб тилини билмас эди.

Субҳаналлоҳ! Аллоҳнинг зикри қалбларга қандай таъсир қилиши ҳақида бир оят бор:

«Билингки, Аллоҳни зикри ила билан қалблар ором олу» (Раъд сураси, 28-оят).

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

لا تنظر إلى ما في أيدي الناس؛ فالناس
وما في أيديهم، في يد الله

3406. Тамагирлик қилиб, одамларнинг қўлидаги нарсага кўз тикма! Одамлар ҳам, уларнинг қўлидаги нарса ҳам Аллоҳнинг измидадир.

3407. Табассум – ҳарфсиз ёзилган ёқимли сўздир.
Табассум – электр сарфламай ёнган чирокдир.
Табассум – Аллоҳнинг қазо-қадарига розилиқдир.
Табассум – таржима керак бўлмаган луғатдир.
Табассум – садақадир.

3408. Қанчалик керак одам бўлсанг ҳам, барибир бир кун келиб, ер остига кўмиласан. Шундан сўнг кўпчилик одамлар сени унутиб юборишади. Гўёки сен умуман дунёда яшамагандек.

3409. Бу сўзларни айтишдан ҳазир бўл!

Имом Нававий шундай дедилар: «Одамлар жаҳл устида бир-бирига «Эшшак!», «Чўчқа!», «Ит!» каби ёмон сўзлар айтишади. Бу икки жиҳатдан қабиҳ ишдир. Биринчидан, у ёлғон. Иккинчидан, унда озор бор».

3410. Улуғларнинг сўзларидан:

Яхё ибн Муоз шундай дедилар: «Агар очлик бозорда сотилганида, охират талабида юрганлар бозорга кирса, очликдан бошқа нарсани сотиб олишлари дуруст бўлмас эди».

Изоҳ: Инсон оч юриш билан ибодатга енгил ва шаҳватдан йироқ бўлиб, охират амалларини бажариш унга енгил бўлиб қолади.

التغريدة

د احمد عيسى المعصراوي

بقليل من الغبار تضيق صدورنا ..

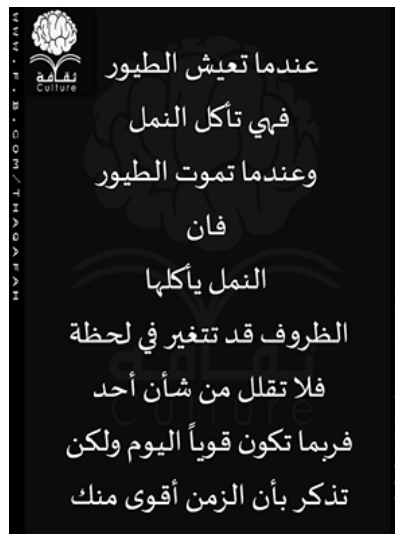
فوقنا وتحتنا وعن يميننا وعن شمالنا
التراب غداً في قبورنا، ماذا سنفعل؟

اللهم توفنا وأنت راضٍ عناً !..

3411. Бирор жойимизга чанг ёки тупроқ тегса, кўнглимиз ғаш бўлади. Эртага қабрда устимиз, остимиз, ўнгимизу сўлимиз фақат тупроқ бўлганда нима қиларкинмиз?

3412. Ибн Масъуд розияллоху анху шундай дедилар: «Бирорта пайғамбар муаммога дуч келса, тасбеҳдан ёрдам олар эди. Шундай экан, фаровонликда ҳам, тушкунликда ҳам кўп тасбеҳ айтинглр».

3413. Қуш тирик пайтида чумоли ейди. Қуш ўлса, чумолилар уни ейди. Демак, ҳолат бир лаҳзада ўзгариб қолиши мумкин. Шундай экан, ҳеч кимни паст санама! Эҳтимол, бугун кучлидирсан. Лекин унутма, вақт сендан кучли!!!

3414. Риё қилиб, илмли бўлма!
Ҳаё қилиб, илмсиз қолма!

Яҳё ибн Муоз

أول جامعة في أوروبا أسسها المسلمون سنة 227 هـ - 841 م في مدينة سالرنو ، و هي امتداد للجامعات الإسلامية في الشرق ، ثم أنشئت جامعات طليطلة و اشبيلية و غرناطة... فأما الطلاب الأوروبيون ينهلون من علومها ، ثم يعودون إلى بلدانهم يلبسون العباة العربية ، يقدون فيها اللباس العربي ، و هذا شعار بأن هذا الفتى تخرج في جامعات المسلمين ، و بقي تقليد العباة يلبسه الخريجون حتى يومنا هذا. وقال "جاك غودي" في كتابه - الإسلام في أوروبا : اللباس العربي أضحي علامة الوجاهة العلمية إلى اليوم، ولا سيما في المناسبات العلمية، كمناقشة الرسائل الجامعية، وحفلات التخرج في المعاهد العلمية.

3415. Европадаги биринчи университетга ҳижрий 227, милодий 841 йили мусулмонлар асос солишган. Салерно шаҳридаги бу университетнинг асли шарқдаги исломий университетларга бориб тақалади. Сўнгра мусулмонлар Андалусдаги Тулайтила (Толедо), Ишбилия (Севилья), Ғарнота (Гранада) университетларини ташкил қилишди. Оврупалик талабалар ана шу университетларда таҳсил олиб, сўнг ўз юртларига қайтиб кетишарди. Юртига қайтгандан

кейин ҳам арабларнинг, мусулмонларнинг чопонига ўхшаш кийимлар кийиб, уларга тақлид қилишар эди. Университетни битириш маросимида ўша чопонга ўхшаш кийимларни кийиш анъанаси ҳозир ҳам сақланиб қолган.

Джек Гуди «Оврупада Ислом» номли китобида шундай ёзади:

«Араб либослари бугунги кунимизда ҳам илмий қадр-қиммат белгиси бўлиб қолмоқда. Хусусан, илмий муносабатларда, университетнинг илмий диссертацияларида, битирув кечаларида йиғинларда бу анъана давом этмоқда».

Тарихий манбаларда айтилишича, ҳозирда мантия деб аталадиган, университет битирувчилари киядиган усти текис шляпани Андалус мусулмонлари ўйлаб топишган. Усти текис бўлишига сабаб шуки, унга мусҳаф – Қуръони карим жойлаштирилган. Бу Аллоҳ таолонинг «**Ҳар бир илм соҳиби узра (ундан устунроқ) билимдон бордир**» деган сўзига мувофиқ, олган илминг Қуръондаги илмдан оздир деган маънони англатган (*Юсуф сураси, 76-оят*). Шу йўл билан талабанинг олим бўлдим деб мағрурланиб кетишининг олди олинган.

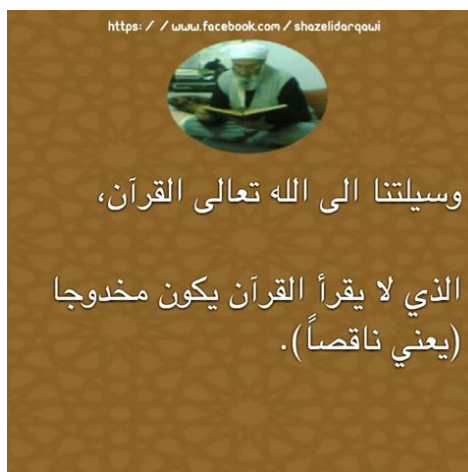
التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

تعلمنا من سورة الكهف
أن صلاح الأب فيه حفظ
لأبناءه بعد مماته .
قال الله تعالى: (وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا)

3416. Каҳф сурасидан ўрганадиган нарсаларимиздан бири шуки, ота-онанинг солиҳ бўлиши уларнинг вафотидан кейин фарзандлари учун омонлик бўлар экан: «**Уларнинг оталари солиҳ одам эди**» (*82-оят*).

3417. Аллоҳ таолога боғланиш йўлимиз Қуръондир. Қуръон ўқимайдиган одам камчилиги бор, ноқис кимсадир.

3418. Бир куни кечаси Ҳасан Басрий: «Аллоҳуммаъфу ʔамман золаманий» (Аллоҳим, менга зулм қилганни афв қил), деб кўп дуо қилдилар. Бир киши: «Эй Абу Саъид! Кечаси сизга зулм қилган кишининг ҳаққига авф сўраб шунчалик дуо қилдингизки, ҳатто ўша зулм қилган одам мен бўлсам эди деб юбордим. Бунинг сабаби нима?» деди. Ҳасан Басрий шундай деди: «Аллоҳ таолонинг «Энди ким (интиқом олишга қодир бўла туриб) афв қилиб, (орани) ислоҳ қилса, унинг ажри Аллоҳнинг зиммасидадир» деганини эшитмаганмисан?» (Шуро сураси, 40-оят)

3419. Тақводор мўминнинг қабрига жаннатнинг ҳиди келиб туради. Унинг қабридан жаннатга бир эшикча очиб қўйилади. Бу ҳид дунё лаззатларининг барчасидан ёқимлироқдир.

3420. Айтишларича, бир куни бир киши Суфён Саврийдан фатво сўради. У зот фатво бердилар, аммо кейин ўша фатвода хато кетганини билиб қолиб, фатво сўраган одамни қидириб қолдилар. Уни топа олмагач, бозорга чиқиб, баланд овоз билан: «Фалон киши фалон масалада мендан савол сўраган эди. Мен унга фалон-фалон фатвони айтган эдим. Аслида тўғриси фалон-фалон экан», деб жар солдилар.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

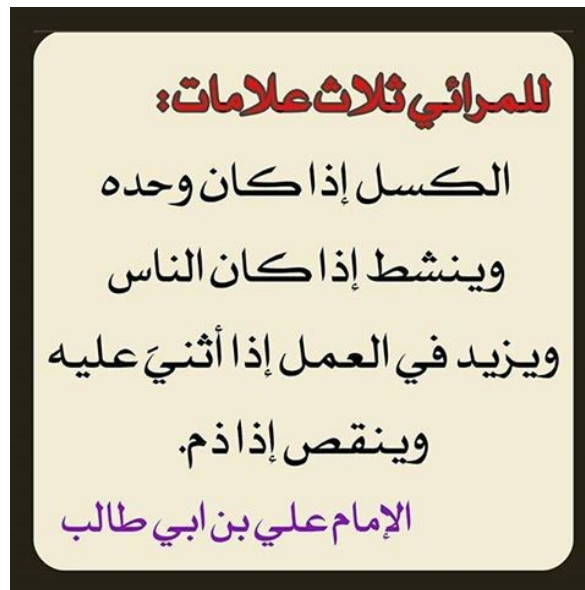
"فنادى في الظلمات أن لا إله إلا أنت
سبحانك إني كنت من الظالمين فاستجبنا
له"

من أسباب إجابة الدعاء الإقرار بالتوحيد
والإعتراف بظلم النفس

3421. «Зуннунни эсла. Ўшанда у ғазабланган ҳолда чиқиб кетган эди. У Бизни (ер юзини) унга тор этмайди, деб ўйлади. Сўнг зулматларда туриб, «Сендан ўзга Илоҳ йўқ, Сен поксан, мен золимлардан бўлиб қолдим», деб нидо қилди. Биз уни (дуосини) ижобат қилдик. Унга ғам-ташвишдан нажот бердик. Мўминларга ана шундай нажот берурмиз» (Анбиё сураси, 88-оят).

Демак, дуо ижобат бўлишининг сабаби тавҳид, яъни Аллоҳни ягона деб билиш ва ўз нафсига зулм қилганини эътироф этишдир.

Изоҳ: Зуннун – Юнус алайҳиссаломдир. «Нун» балиқ дегани, Зуннун эса балиқ соҳиби дегани. Юнус алайҳиссаломни денгизда балиқ ютиб юборган, кейин қирғоққа келиб, Аллоҳнинг амри билан чиқариб ташлаган. Шунинг учун у зот Зуннун лақабини олганлар. У зотнинг қиссалари Ас-Софват сурасида келган.

3422. Риёкорнинг учта аломати бор:

1. Ўзи ёлғиз қолса, дангасалик қилади. Одамларнинг олдида эса фаол бўлиб олади.

2. Одамлар уни мақтаса, амалларини кўпайтиради.

3. Одамлар уни ёмонласа, амалларини камайтиради.

Али ибн Абу Толиб

3423. Имом Розий Нисобурга борган кунлари атрофларида одам кўпайиб, издиҳом бўлиб кетди, аммо биргина кампир беэътибор ўтирар эди. Унга: «Имом Розийнинг олдиларига бормайсанми, у зотни кўрмайсанми?» дейишди. Кампир: «Имом Розий деганинг ким ўзи?» деди. Шунда: «Аллоҳнинг

бор эканига мингга яқин далилни биладиган олим», дейишди. Шунда кампир: «Агар унинг қалбида шак-шубҳа бўлмаганида мингга яқин далилни билишга эҳтиёжи бўлмас эди. Ахир осмонлару ерни яратган Зот хусусида ҳам шак қиладими!» деди. Бу гап имом Розийга айтилган эди, «Аллоҳим! Менга шу кампирнинг иймонидек иймон ато қил!» деб йиғлаб юбордилар.

3424. Молик ибн Динор шундай дедилар: «Дунёни деб қанча маҳзун бўлсанг, қалбингдан ўшанча охират ғами чиқиб кетади. Охиратни деб қанча маҳзун бўлсанг, қалбингдан ўшанча дунё ғами чиқиб кетади».

أن الذاكرين الله كثيرا
هم السابقون من بين عمال الآخرة.

3425. Аллоҳни кўп зикр қилувчи зотлар охират ходимларининг пешқадамларидир.

3426. Дунё аҳлига ато этилган нарсаларга ҳасад қилсанг, демак, жоҳил экансан. Қалбинг уларнинг қўлидаги мол-мулкка машғул бўлса, бу ундан баттар жоҳилликдир. Чунки мол-дунё эгалари ҳар ҳолда ўзига ато қилинган нарса билан банд бўлади, сен эса ўзингга берилмаган нарса билан банд бўляпсан.

Ибн Атоуллоҳ Сакандарий

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

قال الله تعالى:

{ اقترِبْ لِلنَّاسِ حَسَابِهِمْ }

لو أذيع هذا النبأ في الإعلام لفزعنا

واحتطنا

لكنه الخطاب الإلهي الذي لا تعيه إلا

القلوب الواعية الزكية

3427. «**Одамларнинг ҳисоб-китоби** (яъни Қиёмат соати) **яқинлашиб қолди. Улар эса ғафлатдадирлар,** (иймон келтириб, яхши амаллар қилишдан) **юз ўгирмоқдалар»** (*Анбиё сураси, 21-оят*).

Агар мана шу хабар оммавий ахборот воситалари орқали тарқатилса, ҳаммамиз саросимага тушиб, ёмон аҳволда

қолган бўлар эдик. Бу илоҳий хитобни фақат онгли ва зийрак қалбларгина идрок қилади, холос!

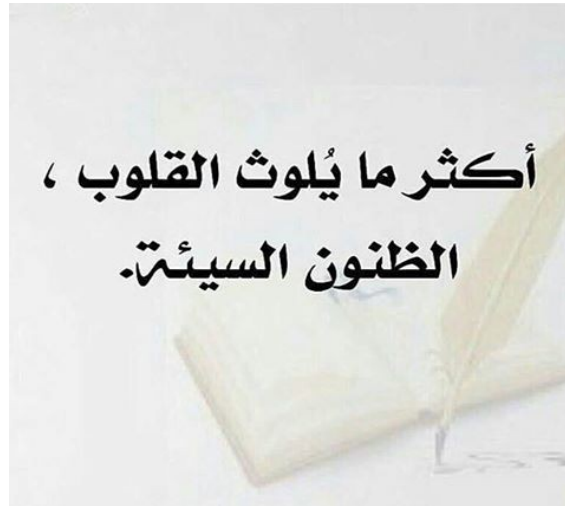
قال عمرو بن ميمون: أدركت أصحاب
رسول الله صلى الله عليه وسلم
وهم يقولون: " المساجد بيوت الله
وإنه حق على الله أن يكرم من زارها فيها "
[تفسير الطبري]

3428. Амр ибн Маймун шундай дедилар:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобалари: «Масжидлар Аллоҳнинг уйлари дир, ўша уйларни зиёрат қилганларга икром кўрсатиш Аллоҳнинг ҳаққидир», деб айтишганини биламан».

3429. Банда учун энг зарарли нарса фаолиятсиз, бекорчи бўлиб қолишдир. Чунки нафс фаолиятсиз қола олмайди. Нафсни фойдали ишга йўналтирмасанг, у ўз-ўзидан, чорасиз равишда зарарли нарсалар билан машғул бўлаверади.

3430. Қалбни энг кўп булғайдиган нарса ёмон гумондир!

التغريدة

د احمد عيسى المعصراوي

إذا رأيت فتورًا في همتك
ونقصًا في عزيمتك
فتذكر قول الله ﷻ
هُم دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ
فالمراتب على قدر الاجتهاد

3431. Агар бўшашиб, химматинг пасайганини, шижоатинг сусайганини сезсанг, Аллоҳ таолонинг қуйидаги қавлини эсла: «Улар Аллоҳнинг ҳузурида турли даражаларда бўлурлар. Аллоҳ улар қилаётган амалларни кўргувчидир» (Оли Имрон сураси, 163-оят).

Демак, инсон қанча жидду-жаҳд қилса, шунча мартабаларга эришар экан!

3432. Сабрли, ҳалим бўлинглар. Муваффақиятни қўлга киритганлар унга фақат сабр ва ҳалимлик билан эришишган!

3433. «Соқинлик топишингиз учун ўзингиздан жуфтлар яратгани ва ораларингизда меҳр-муҳаббат ва

марҳамат солиб қўйгани ҳам У Зотнинг мўъжизаларидандир. Албатта, бунда тафаккур қиладиган қавмлар учун ибратлар бордир» (Рум сураси, 21-оят).

- Оила қуриш – Набий алайҳиссаломнинг суннатларидир.
- Оила қуриш нафсни хотиржам қилади, унга сокинлик беради.
- Оила қуриш яхши натижаларни, илмий кашфиётларни юзага келтиради.
- Оила қуриш жамиятда аҳиллик ва ҳамжиҳатликни юзага келтиради.
- Оила қуриш жисмоний қониқиш ато этади.
- Оила қуриш саратон (рак) касалининг олдини олади.
- Оила қуриш ризқни кенгайтиради, баракани кўпайтиради.
- Оила қуриш диннинг ярмини тўлдиради.
- Оила қуриш ота-оналик бахтини беради.
- Оила қуриш жисмга саломатлик ва офият беради.
- Оила қуриш севги, меҳр-муҳаббат пайдо қилади.

3434. Роҳиб (монах) Саванаролла андалуслик олим Ибн Рушд ҳақида шундай деган экан:

Ибн Рушд ноёб раббоний иқтидор соҳиби эди. У илмга шу қадар берилиб кетган эдики, умри давомида икки мартагина — уйланган куни ва отаси вафот этган куни дарсга келмаган эди.

3435. Озига рози бўлмаган ҳеч нарсдан рози бўлмайди.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

الدنيا "منزل بالإيجار" مهما فعلت فيه
فإنك ستتركه يوماً ما ،،،
و الآخرة هي "منزل ملك لك"
بيدك الآن بناؤه فلتُحسن البناء
قرارك بيدك

3436. Дунё – ижарага олинган уйдир. У ерда нима қилсанг ҳам, барибир бир кун келиб у ердан чиқиб кетишинг керак.

Охират эса ўз уйингдир, уни обод қилиш ўз қўлингда. Шунинг учун уни чиройли қилиб қургин. Ихтиёр ўзингда!

3437. Солиҳлардан бири илм олишга тарғиб қилиб, шундай деган экан: «Аллоҳга етишиш учун илмдан яхши йўл йўқ. Илм йўлидан бирор қадам оғиб кетсанг, зулматларда сарсон-саргардон бўласан. Илм – нурдир».

3438. Оқил одам душманларидан ҳам фойдаланаверади. Нодон одам эса дўстларидан ҳам фойдалана олмайди.

Анис Мансур

3439. Сулаймон Доронийдан: «Нима учун оқил инсонлар ўзларига ёмонлик қилган одамни койишмайди?» деб сўрашди. У зот: «Чунки улар Аллоҳ уларни гуноҳлари сабаб балога гирифтор қилаётганини билишади!» деб жавоб бердилар.

3440. Бир одамни синамоқчи бўлсанг, унинг олдида бошқа бир одамни эсла. Агар у сен айтган одамни ёмонлаб, «Уни мақтамай қўяқол, унинг фалон-фалон айби бор», деса, билгинки, унда маърифат йўқ экан, қалби хароб экан. Агар у сен айтган одамни мақтаса, яхшиликларини айтса, айб

ишларини адашиб ёки бирор узр сабабли қилган деса, билгинки, унинг қалби обод экан. Зеро, ҳақиқий мўмин мусулмон биродарининг обрўсини сақлаб қолишга ҳаракат қилади!

Ибн Атоуллоҳ Сақандарий

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

بر الوالدين هو الاختبار الرباني والمقياس
الدنيوي لحسن وفائك
فإن لم تكن قادرا على بر من حملتك وبر من
رباك.
فلن تكون قادرا على طاعة من خلقك..!

3441. Ота-онага яхшилик қилиш раббоний синовдир, дунёвий мезонга қанчалик вафо қилишинг учун ўлчовдир. Қорнида кўтарган онангга, тарбия қилган отангга яхшилик қила олмасанг, Яратган Роббингга ҳам ибодат қила олмайсан!

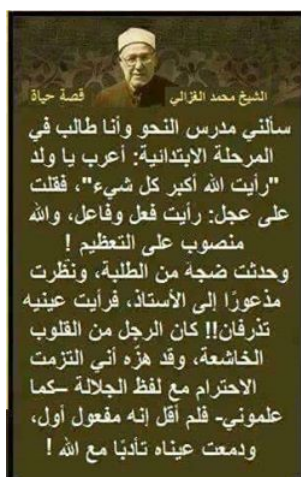

3442. Абу Дунё шундай дедилар:

Ҳасан Басрий Умар ибн Абдулазизга қуйидагича мактуб йўлладилар:

«Бу дунё мудом яшаб қолинадиган эмас, жўнаб кетиладиган диёрдир. Одам алайҳиссалом ҳам бу дунёга азоб-укубат учун юборилган эди. Эй мўминларнинг амири, эҳтиёт

бўл! Дунёдан воз кечсанг, уни тўплаган бўласан, дунёда камбағал бўлсанг, ҳақиқий бадавлат бўласан».

3443. Бошланғич синфда ўқиб юрган кезларим араб тили устозим мендан:

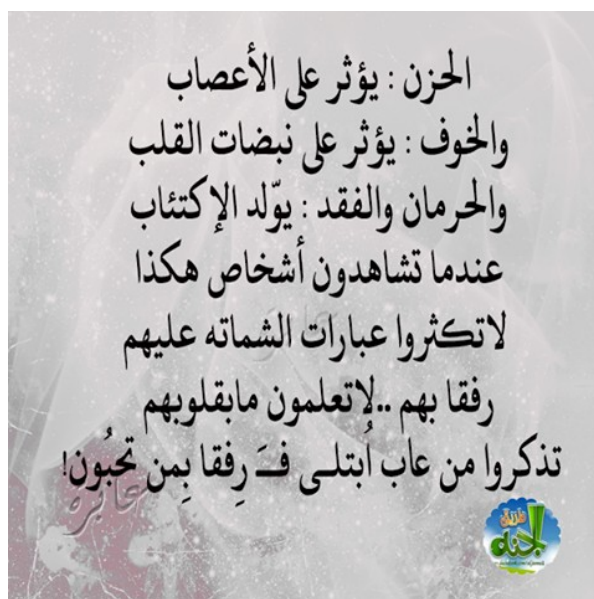
رأيت الله أكبر كل شيء

деган гапни грамматик таҳлил қилишни сўраб қолди.

Мен шошилиб, «رأيت сўзи феъл ва фоъл, бош келишиқда, الله лафзи буюклиги туфайли тушум келишигида», дебман (Аслида тушум келишиги бўлишига сабаб тўлдирувчи экани сабабли эди). Устоз индамай қолдилар. Хато айтибман деб, кўзимни ердан узмай туравердим. Бир пайт синфда шивир-шивир бошланди. Бошимни кўтариб, устозимга қарасам, кўзлари жикқа ёш.

Бу киши хузуъ ва хушуъ ила қалбдан йиғлар эди. Мен Аллоҳ лафзини ҳурмат қилганимда у бош чайқар эди. Чунки, менга мана шундай таълим берилган эди-да. У киши Аллоҳга одоб юзасидан кўзини ёшга тўлдирган эди...

Шайх Муҳаммад Ғаззолий.

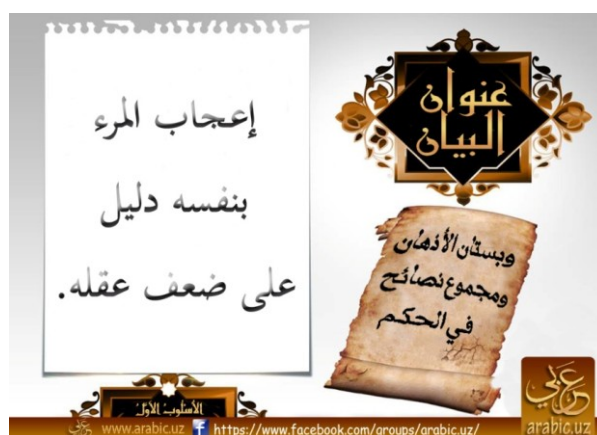
3444. Маҳзунлик асаб толаларига таъсир қилади.

Қўрқув юракнинг уришига таъсир қилади.

Маҳрумлик ва йўқотиш тушкунлик ва умидсизликни юзага келтиради.

Ана шундай ҳолатдаги одамни учратсангиз, қўпол гапирмай, мулойим муомала қилинглр. Уларнинг қалбида нима кечаётганини билмайсиз-ку!

Бировнинг айби устидан кулган одам ҳам ўша айбга гирифтор бўлишини унутманг!

3445. Ўзига бино қўйиш ақлнинг заифлигига далилдир.

«Унваанул байаан» китобидан

3446. Мол-мулк ёки бошқа нарса берган кишининг ҳаққига дуо қилишнинг маҳбублиги:

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Саҳобалар Мадинага кўчиб келишганда Абдурахмон ибн Авф розияллоҳу анҳу ансорлардан Саъд ибн Робеънинг уйига тушдилар. Саъд ибн Робеъ розияллоҳу анҳу: «Сени мол-мулкимга шерик қиламан, хотинларимдан бирини (талок қилиб, иддаси чикқанда) сенга бераман», деди. Абдурахмон ибн Авф розияллоҳу анҳу: «Баарокаллоҳу лака фий аҳлика ва маалик» (*Аллоҳ аҳлингга ҳам, мол-мулкингга ҳам барака берсин*), дедилар.

Имом Бухорий ривояти.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

﴿ظهر الفساد في البر والبحر﴾

السبب

﴿بما كَسَبَت أيدي الناس﴾

الحكمة

﴿لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا﴾

الغاية

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

تحتاج الكثير من التأمل

3447. «Қуруқликда ҳам, денгизда ҳам (турли) офат-балолар юз берди» (Рум сураси, 41-оят).

Бунинг сабаби:

«Одамларнинг қилган қилмишлари».

Бунинг ҳикмати:

«Уларга қилган айрим гуноҳларининг (жазосини) тотдириб қўйиш».

Бундан мақсад:

«Шоядки (одамлар қилаётган гуноҳ-маъсиятларидан) қайтсалар».

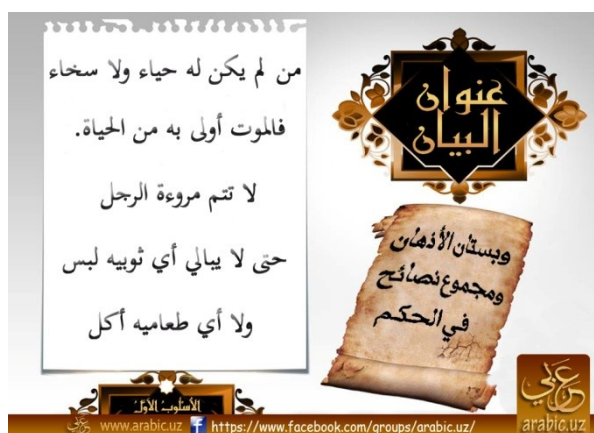

3448. «Шукр» сўзининг маъноси «муҳофаза қилувчи, жалб қилувчи»дир, чунки шукр бор неъматни муҳофаза қилиб, йўғини жалб қилади.

3449. Марям онамиз тухматга учраб, оғир аҳволда қолса ҳам, Аллоҳ таоло у зотга: «Энди еб-ичгин, шод-хуррам бўлгин», деди (Марям сураси, 26-оят).

Шундай экан, (муаммога дуч келдим деб маҳзун бўлмай) ҳаётда ўйнаб-кулиб яшайвер. Ҳар қандай муаммонинг ечими Аллоҳнинг ҳузуридадир.

3450. Ҳаёси, саховати йўқ одам ҳаётдан кўра ўлимга лойиқроқ.

(Қимматроқ ва оддийроқ) икки кийимдан қай бирини кийиш ва (ширинроқ ва бемазароқ) икки таомдан қай бирини ейишга эътиборсиз бўлмагунча, эр кишининг мардлиги мукамал бўлмайди. (Яъни, мард одам овқат танламайди, дейилмоқчи)

«Унванул байаан» китобидан

3451. Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сув сўраган эдилар, бир яҳудий сув берди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Жаммалакаллоҳ**» (Аллоҳ сени чиройли қилсин), дедилар. Ўша яҳудийнинг сочи ўлгунича оқармади.

Ибн Сунний ривояти.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

قال عمر بن الخطاب :

" إذا رأيتم أخوا لكم زلة فسددوه

ووقفوه وادعوا الله أن يتوب عليه

ولا تكونوا أعوانا للشيطان عليه

3452. Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анҳу шундай дедилар:

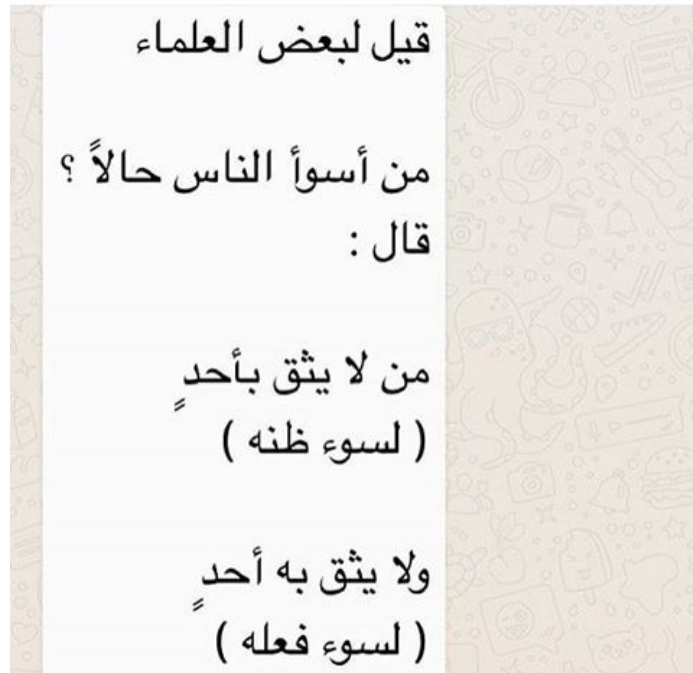
«Биродарингиз қинғир йўлга кетаётганини кўрсангиз, уни тўғри йўлга бошлаб, тўхтатиб қолинглар ва Аллоҳдан унинг

тавба қилишини сўраб, дуо қилинганлар. (Уни ёмонлаб, жеркиб) шайтонга ёрдамчи бўлманганлар!»

3453. Қудсий асарлардан бирида шундай дейилган:

Аллоҳ: «**Эй бандам! Мен сенга мол-дунё бердим, сен уни нима қилдинг?**» деса, банда: «Роббим! Мендан кейин фарзандларим камбағал бўлиб қолмасин деб, ҳеч кимга ҳеч нарса инфоқ қилмадим», дейди. Аллоҳ таоло: «**Ахир Менинг ризқ берувчи, қувват эгаси ва шиддатли эканимни билмасмидинг? Мендан кейин фарзандларимга қолсин деб қўрққан нарсангни уларга Мен нозил қилган эдим-ку!**» дейди. Кейин бошқа бир бандадан: «**Эй бандам! Мен сенга мол-дунё берган эдим, уни нима қилдинг?**» деса, у: «Роббим! Сен энг яхши муҳофазачи, раҳмлиларнинг раҳмлисисан. Шунга ишонганим учун мол-дунёимни муҳтожу мискинларга инфоқ қилдим», дейди. Шунда Аллоҳ: «**Эй бандам! Ортигда қолган фарзандларингни ҳам Ўзим муҳофаза қиламан**», дейди.

3454. Бир олим зотдан: «Ахволи энг ёмон одам ким?» деб сўрашди. У зот: «Бадгумон бўлгани учун ҳеч кимга ишонмайдиган, табиати бузуқ бўлгани учун ўзига ҳам ҳеч ким ишонмайдиган кимса», деди.

3455. Болажоним! Кучи етмайдиган нарсани кўтарган одам ожиз бўлади. Ўзига бино қўйган одам ҳалокатга учрайди. Одамларга такаббурлик қилган хор бўлади, маслаҳатлашмаган пушаймон бўлади. Олимлар билан мажлис қурган кўп билади. Кам гапирган доим омон бўлади.

«Унванул байаан» китобидан

3456. Ўзига, фарзандига ёки мол-мулкига ёхуд бошқа нарсасига нимадир бўлиб, уларга кўз тегди деб шубҳаланганда айтиладиган зикрлар:

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Ҳасан ва Ҳусайнларга паноҳ тилаб, **«Уъийзукумаа би калимаатиллааҳит-таамма, мин кулли шайтоонин ва ҳаамма, ва мин кулли ʼайнин лаамма»** (Аллоҳнинг мукаммал калималари билан барча шайтонлардан, зарарли ҳашаротлардан ва ёмон кўздан сизларга паноҳ тилайман) деб дуо қилардилар ва **«Бу дуо – отангиз Исмоил ва Исҳоқ алайҳимассаломнинг паноҳ тилайдиган дуолари эди»**, дер эдилар.

Имом Бухорий ривояти.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Кўз тегиши бордир»**, дедилар.

Имом Бухорий ва Муслим ривояти.

Умму Салама розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уйларидаги бир хизматкор қизнинг юзида бир доғни кўриб, «Унга дам солиб кўйинглар, кўз тегибди», дедилар.

Имом Бухорий ва Муслим ривояти.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Кўз тегиши ҳақиқатдир. Бир нарса қадардан олдин бўлса, кўз тегиши ундан ҳам олдин бўлади. Ювинсаларингиз, кўз теккан кишини ўша сув билан ювинглар»**, дедилар.

Имом Муслим ривояти.

Уламолар: «Кўзи теккан кишига «Баданингни ювиб, унинг сувини кўзинг теккан кишининг устидан куйгин», дейишган.

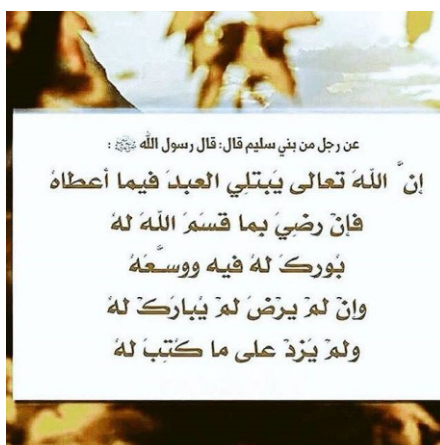
Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинадики, кўзи теккан киши таҳорат қилади, сўнг кўз теккан киши ўша таҳорат сувида ювинади.

Абу Довуд ривояти.

Абу Саид Худрий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам жин ва инсинг кўзи тегишидан паноҳ тилаб юрардилар. Муъаввизатайн («Қул аъзу» билан бошланган икки сура нозил бўлгач, у зот бошқа нарсаларни кўйиб, шу иккиовини ўқийдиган бўлдилар.

Термизий, Насай ва Ибн Можалар ривояти.

3457. Бани Сулаймлик бир кишидан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Аллоҳ таоло бандасига бир нарса бериб синаб кўради. Агар банда Аллоҳнинг тақдирига рози бўлса, ўша нарсага барака берилади, ризқи кенг қилинади. Агар рози бўлмаса, унга барака берилмайди, тақдир қилинган нарсаси ҳам кўпайтириб берилмайди».

Имом Аҳмад ривояти.

3458. Имом Термизий роҳимаҳуллоҳ шундай дедилар:

«Аллоҳ кимнинг қалбини иймон нури билан мунаввар қилса, унинг маърифати (Аллоҳни таниши) кучаяди, унда

кучли ишонч нури порлайди, қалби ислоҳ бўлади, нафси хотиржам бўлади».

«Адабун нафс» китобидан

حِينَ تَأْتِيكَ الْوَسَاوِسُ أَنْتَ لَا تَمْلِكُ
وَقْتًا لِلصَّلَاةِ أَوْ الْقُرْآنِ أَوْ غَيْرِهَا مِنَ الْعِبَادَاتِ
ذَكَرَ نَفْسَكَ أَنْتَ خُلِقْتَ أَصْلًا لِلْعِبَادَةِ
وَأَنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى أَدْرَى بِكَ مِنْ نَفْسِكَ
وَأَدْرَى بِمَا تُطِيقُ وَلَا تُطِيقُ، وَأَنَّهُ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَى سَيِّبَارِكَ فِي أَعْمَالِكَ حِينَ تَوَدِّي الْعِبَادَاتِ
وَتُخْلِصُ فِي الْعَادَاتِ لَهُ أَيْضًا وَسْتَلْجِظُ الْبِرْكَاتِ
فِي أَوْقَاتِكَ عَكْسًا مَا تُوسْوِسُ بِهِ النَّفْسُ .

3459. Намоз ўқишга, Қуръон ўқишга ёки бошқа ибодатларга вақт топа олмай, васваса бўлсанг, ўзи аслида ибодат қилиш учун яратилганингни нафсингга бир эслатиб қўй! Аллоҳ таоло нафсингни ўзингдан ҳам яхшироқ билади. Аллоҳ сенинг тоқатинг нимага етиши, нимага етмаслигини ҳам билади. Агар ибодатларни адо қилиб, холис бажарсанг, шундай барака ато қиладики, вақтингга ҳам барака кирганини сезасан. Нафс васваса қилганда эса бунинг аксини кўрасан.

3460. Бир донишманд шундай деган экан: «Одамнинг кимлиги униб-ўсган жойи билан эмас, собит-мустаҳкам

турган ўрни биландир, қаерда туғилгани билан эмас, ҳозир қаерда тургани билан белгиланади».

«Унванул байаан» китобидан

3461. Саид ибн Ҳаким розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бирор нарсага кўз тегишидан кўрқсалар, «Аллоҳумма, баарик фийҳи ва лаа тазурроҳу» (Аллоҳим, унга барака бергин, зарар етказмагин) дер эдилар.

Ибн Сунний ривояти.

التغريدة

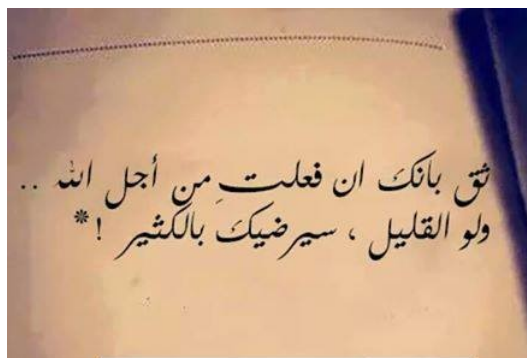

د أحمد عيسى المعصراوي

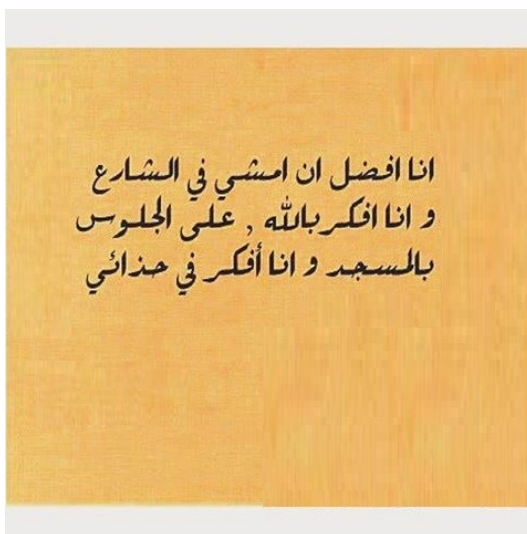
لما احتُضِرَ أبو بكر بن عياش وبكوا عليه قال
لا تبكوا فإنني ختمت القرآن في هذه الزاوية
ثلاث عشرة ألف ختمة
كم مرة ختمنا القرآن

نور الاقتباس ص ١٥١

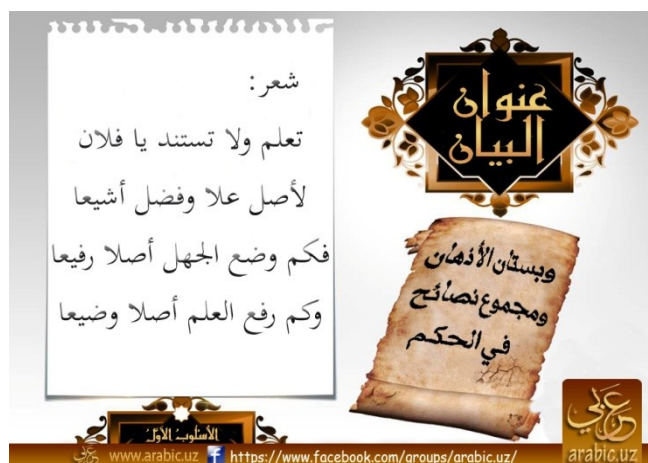
3462. Абу Бакр Айёшнинг ўлими яқинлашгач, атрофидагилар йиғлай бошлашди. Шунда Абу Бакр: «Йиғламанглар! Мен мана бу бурчакда Қуръонни бошидан охиригача ўқиб, ўн уч минг марта хатм қилганман», дедилар.

3463. Ишонгин! Агар Аллоҳ учун озгина нарсани бажарсанг, сени кўпи билан рози қилади, яъни кўп ўрнида қабул қилади.

3464. Масжидда ўтириб олиб, пойабзалим (жойида турибдими ёки ўғри олиб кетдими, деган хаёл) ҳақида тафаккур қилганимдан кўра кўчада юриб, Аллоҳ ҳақида тафаккур қилганим афзалроқ.

3465. Шеър (насрий баён) : «Эй фалончи, илм ол! Олий наслингга, машхур фазлингга суюниб қолмагин. Жаҳолат қанчадан-қанча асли баландларни пастлатди. Илм қанчадан-қанча асли пастларни юксакларка кўтарди».

«Унваанул байаан» китобидан

3466. Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Ким бир нарсани кўриб, ажабланса, «Маа шаа-аллоҳ, лаа қуввата иллаа биллааҳ» деса, унга зарар етмайди**» (Аллоҳнинг хоҳлагани. Аллоҳдан бошқада қувват йўқ), дедилар.

Ибн Сунний ривояти.

Саҳл ибн Ҳунайф розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Ўзида ёки мол-мулкидаги бирон нарсани кўриб, хурсанд бўлган одам унга барака тилаб дуо қилсин, чунки кўз тегиши ҳақдир», дедилар.

Ибн Сунний ривояти.

Омир ибн Робийъа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Бирортангиз ўзидаги ёки мол-мулкидаги нарсадан хурсанд бўлса, унга барака тилаб дуо қилсин», дедилар.

Ибн Сунний ривояти.

3467. Ибн Жавзийнинг қўлида йигирма мингдан ортиқ яхудий ва насронийлар мусулмон бўлди. У зот сабабли юз минг одам тавба қилди. Бу олим икки мингдан ортиқ китобнинг муаллифи ҳамдир. Шу мақомда бўлишига қарамай, у зот шогирдларига: «Жаннатга кирганингизда ораларингизда мени топа олмасангиз, мени ҳақимда сўранглар ва «Роббим!

Фалон банданг Сени бизга эслатар эди, денглар», деб, сўнг йиғлаб юборди.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

﴿ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴾

من أسرار السعادة أن يتذكر الإنسان
ما لديه من نعم قبل أن يتذكر ما لديه
من هموم !!

3468. «Ва шукр қилувчилардан бўл!» (Аъроф сураси, 144-оят)

Бахт саодатнинг сирларидан бири, инсон ўзига етган ғам-ташвишдан олдин унга берилган неъматлар хусусида эсламоғидир.

3469. Мана бизнинг аҳволимиз:

Ҳовлимиз катта, лекин кўнглимиз тор.

Ўйин-кулгимиз кўп, лекин вақтимиз оз.

Ақли, билимдон одамлар кўп, лекин муаммолар ундан ҳам кўп.

Дори-дармон кўп, лекин соғлик кам.

Сотиб оладиган нарсамиз кўп, лекин фойдаланадиган нарсамиз оз.

Даромадимиз юқори, лекин ахлоқимиз паст.

Озиқ-овқатимиз яхши, лекин овқатланишимиз ёмон.

Бунинг сабабини қуйидаги оятдан топамиз:

«Ким Менинг зикримдан юз ўгирса, унинг ҳаёти танг бўлур, қиёмат куни уни кўр ҳолида тирилтирурмиз» (Тоҳа сураси, 124-оят).

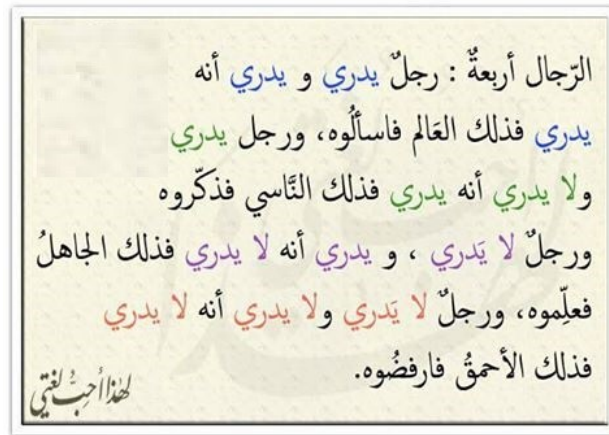
3470. Бир донишманд айтган экан: □Манфаатдан муҳаббат ва ошнолик, зарардан нафрат ва душманлик, ростгўйликдан ишонч, омонатдорликдан хотиржамлик, адолатдан қалбларнинг улфатлиги, зулмдан ажралиш, гўзал хулқдан дўстлик, ёмон хулқдан айрилик, кенгфеълликдан улфатлик, феъли торликдан одамовилик, кибрдан ғазаб, камтарликдан юксалиш, сахийликдан мақтов, бахилликдан хорлик келиб чиқади.

«Унваанул байаан» китобидан

3471. Абу Муҳаммад қози Ҳусайннинг «Ат-Таълик фил мазҳаб» номли китобида айтилишича, бир куни набийлардан бири ўз қавмига қараб, уларнинг кўплигидан хурсанд бўлди. Шунда улардан етмиш минги вафот этди. Аллоҳ таоло: «Уларга сенинг кўзинг тегди. Уларни кўз тегишидан ҳимоя қилганингда, ҳалок бўлишмас эди», деб ваҳий қилди. Набий: «Уларни кўз тегишидан қандай ҳимоя қиламан?» деди. Аллоҳ таоло «Ҳассантукум билҳаййил қоййумиллазий лаа ямууту абада, ва дафаъту ʼанкум сувʼба би «Лаа ҳавла ва лаа қуввата иллаа биллааҳил ʼалиййил азийм» (*Ҳеч қачон ўлмайдиган, Ҳайй ва Қоййум сифатли Зот ила сизларни ҳимоя қиламан. «Куч-қувват фақат Аллоҳ биландир» калимаси билан сизлардан ёмонликни даф қиламан*) дейишни ваҳий қилди.

Қози Ҳусайннинг одатлари шу эдики, дўстларига қараб, уларнинг қиёфаси ва ҳолатидан хурсанд бўлсалар, мана шу дуо билан уларни кўздан ҳимоя қилардилар.

3472. Одамлар тўрт хил бўлади:

Биладиган ва билишини биладиган одам. Бу одам олимдир, ундан савол сўрайверинглар.

Биладиган, лекин билишини билмайдиган одам. Бу киши унутиб қўйган, унга эслатиб қўйинглар.

Билмайдиган ва билмаслигини биладиган одам. Бу одам жоҳилдир, унга ўргатинглар.

Билмайдиган, лекин билмаслигини билмайдиган одам. Бу киши ахмоқдир, уни инкор қилинглар.

3473. Имом Шофеъий шундай деганлар:

Тавозе ва камтарлик олижаноб инсонларнинг хулқидир.

Такаббурлик ва манманлик пасткаш кимсаларнинг сифатидир.

Камтарликдан муҳаббат, қаноатдан эса роҳат мерос қолади.

3474. Бахтиёр инсонлар билан бадбахт кимсалар орасида катта фарқ бор:

Бахтиёр инсонлар гуноҳ ва маъсият қилаётган одамни кўриб қолса, оғизда уни койишади, аммо қалбида уни дуо қилишади. Бадбахт кимса эса бундай одамни ғазаб билан койишади, номини булғаб, шарманда қилишади.

Мўмин одам биродарига холи қолганда насихат қилади, кўпчиликнинг орасида эса унинг айбларини яширади. Бадбахт кимса эса бунинг аксидир. У бир одамнинг гуноҳ қилганини кўриб қолса, уни ошкор қилиб, ҳаммага ёяди. Бундай кимсаларнинг қалб кўзи ёпиқ бўлиб, улар Аллоҳнинг ҳузуридан четлаштирилгандир.

Атоуллоҳ Сакандарий

3475. Шеър (насрий баён):

«Сен тўплаган захираларнинг энг қимматлиси илмдир. Дарс қилиб, илм олган одамнинг мақтовга муносиб фазилатлари ўчмайди. Илмга юзланинг, унинг мақсадларига қучоқ очинг. Илмнинг аввали ҳам, охири ҳам илмга юзланиш – илм излашдир».

«Унванул байаан» китобидан

3476. Маҳбуб ва қариқ нарсани кўрганда айтиладиган зикрлар.

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам маҳбуб нарсани кўрсалар, «Алҳамду лиллааҳиллазий би ниъматихи татиммус солиҳаат» (*Неъматини ила эзгуликларини мукаммал қилган Аллоҳга ҳамд бўлсин*), дер эдилар.

Агар ёкмайдиган нарсани кўрсалар, «Алҳамду лиллааҳи ъалаа кулли ҳаал» (*Ҳар қандай ҳолатда Аллоҳга ҳамд бўлсин*), дер эдилар.

Ибн Можжа ва Ибн Суннийлар яхши иснод ила ривоят қилишган. Имом Ҳоким эса саҳиҳ иснод, деганлар.

رجل وابنه كانا يُعذبان،
فُضِرِبَ الأبُّ ضرباً شديداً فصبر،
فلما ضرب ابنه جَزَعَ الأبُّ وبكى،
فَقِيلَ لِمَ ذَلِكَ؟
فَقَالَ:
ضُرِبَ جِلْدِي فَصَبِرْتُ،
فلما ضرب قلبي لم أصبر
رب ارحمهما كما ربياني صغيراً

3477. Бир ота-болани калтаклашар эди. Ота ҳар қанча қаттиқ калтакланса ҳам сабр қилар, аммо ўғлига азоб беришса, чидай олмай йиғлар эди. Бунинг сабабини сўрашган эди, «Танамга азоб берилганда сабр қилдим. Лекин қалбимга азоб берилганда сабр қила олмадим», деди.

□**Роббим, улар мени гўдаклик чоғимда тарбиялаб-ўстирганларидек уларга раҳм-шафқат қилгин», дегин!**» (*Исро сураси, 24-оят*)

3478. Сухбат чоғида телефон билан машғул бўлишнинг макруҳлиги

Абдуллоҳ ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бир узукни олиб тақдилар. Сўнгра: **«Мана шу нарса мени кун бўйи сизларга гапиришдан машғул қилиб қўйди. Унга бир қарайман, сизларга бир қарайман»**, дедиларда, кейин уни ташлаб юбордилар».

Имом Насаий ривояти.

Бинобарин, сухбатдошларидан чалғитувчи нарсага машғул бўлмаслик набавий одоблардан бири экан. Айниқса ота-онанинг хузурида!

3479. Уч хил қалбда ҳикмат бўлмайди:

1. Ғами ризқ топиш бўлган қалб.
2. Одамларга ҳасад қилувчи қалб.
3. Мансаб ва обрўни севган қалб.

3480. Шеър (насрий баён):

□ Сенга ато қилинган нарсдан фойдалан. Мол-дунё — бир муддат фойдаланишга берилган нарсадир. Замон уни (бир бошдан кемириб) еяпти, сен ҳам уни у билан бирга егин. Йўқотилган, қўлдан кетган нарсанинг энг арзимаси — одамларга фойдасиз нарсадир □

«Унванул байаан» китобидан

3481. Бирор нарсадан шумланганда айтиладиган зикрлар

Урва ибн Омир Жуҳаний розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан шумланиш ҳақида сўрашди. У зот шундай дедилар: **«Унинг тўғриси некбинликдир. Шумланиш мусулмонни ортга қайтара олмайди. Бирор нарсадан шумлансангиз, «Аллоҳумма! Лаа йа-тий билҳасанаати иллаа ант, ва лаа йазҳабу бис-саййи-аати иллаа ант, ва лаа ҳавла ва лаа қуввата иллаа биллаах» (Аллоҳим! Сенсиз яхшилик келмайди. Сенсиз ёмонлик келмайди. Куч-қувват фақат Аллоҳ биландир) денглар».**

Ибн Сунний ва бошқалар ривояти.

Муовия ибн Ҳакам Сулмий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Эй Аллоҳнинг Расули! Бизда баъзилар шумланишади», дедим. У зот: **«Бу уларнинг қалбида бор нарса, уларни тўсиб бўлмайди»**, дедилар».

Имом Муслим ривояти.

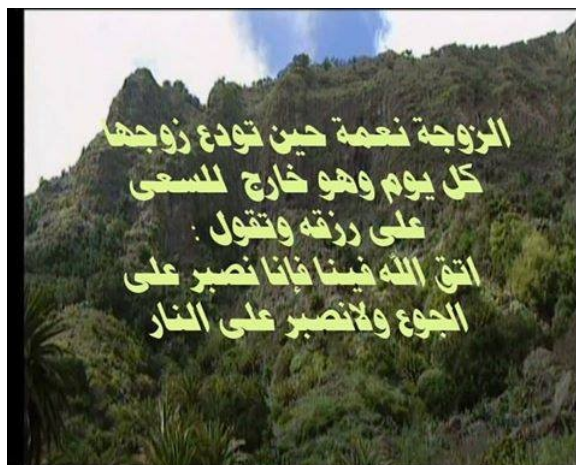
التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

نيتك الصالحة تقودك إلى الخير أكثر من
عملك، اوجد نية الخير في قلبك يوجد الله
لك الخير في عملك .
اترك أثر

3482. Яхши ниятинг амалингдан кўра кўпроқ хайрли ишга чорлайди. Яхшиси, қалбингда яхши ниятни барпо қил, Аллоҳ амалингни ҳам яхши томонга йўллайди. Қилаётган ишингнинг (бу дунё ва охиратда) асари қолсин!

3483. Ҳар куни эрталаб, эри ризқ топиш учун кўчага чиқиб кетаётганида: «Аллоҳдан кўрқинг! Биз очликка сабр қиламиз, лекин дўзахга чидай олмаймиз», деб кузатиб қўядиган аёл ҳақиқий неъматдир.

3484. Ҳасан Басрий роҳимаҳуллоҳ айтадилар:

«Мусулмон биродаримнинг ҳожатини чиқариш мен учун бир ой эътикофдан яхшироқ».

3485. Луқмони ҳаким ўғлига шундай насиҳат қилди:

□Ўғлим! Нопок кишининг иффати (ёмонликлардан сақланиш), садоқати йўқ кишининг мардлиги йўқ. Илмдан манфаатли хазина, одобдан фойдали нарса йўқ. Ақлдан зийнатли дўст, ўлимдан яқинроқ ғойиб йўқ. Ростгўйликдан фойдалироқ ҳеч нарса, ёлғондан ёмонроқ ҳеч гуноҳ йўқ. Сукутдан афзал ибодат йўқ, бахилликдан хунуқроқ уят йўқ□

«Унванул байаан» китобидан

3486. Улов сотиб олганда ва қарзини узаётганда айтиладиган зикрлар

Уларнинг пешонасига қўл қўйиб,

«Аллоҳумма! Инний ас-алука хойроҳу ва хойро маа жубила алайҳ, ва аъузу бика мин шарриҳи ва шарри маа жубила алайҳ» (Аллоҳим, мен унинг яхшилигини ва унда яратилган яхшилиқни сўрайман. Унинг ёмонлигидан ва унда яратилган ёмонликдан Сендан паноҳ тилайман), дер эдилар.

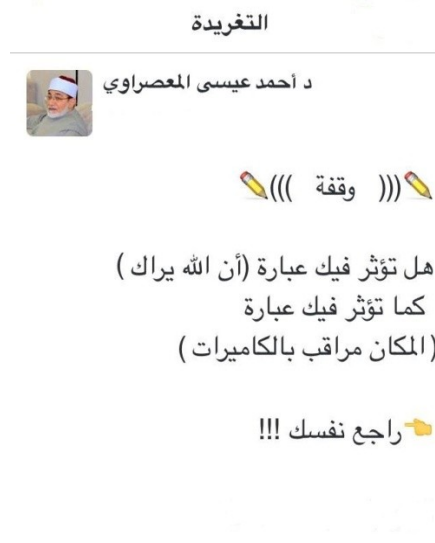
Ҳаммомга кираётганда айтиладиган зикрлар

Ҳаммомга кираётганда Аллоҳнинг исмини айтиб, Ундан жаннат сўраб, дўзахдан паноҳ тилаш мустаҳабдир.

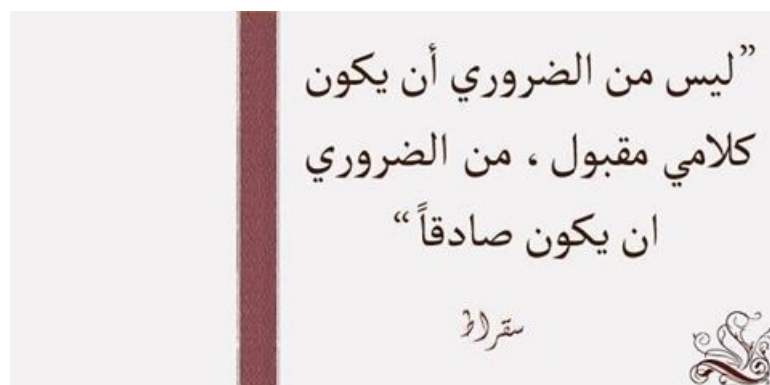
Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Аллоҳ аzza ва жалланинг жаннатини сўраб, дўзахдан паноҳ тилаб кирилган ҳаммом қандай яхши!»** дедилар.

Ибн Сунний заиф иснод билан ривоят қилганлар.

3487. «Аллоҳ сени кўриб турибди» деган ёзув сенга «Бу жой камера кузатувида» деган ёзувчалик таъсир қиладими? Ундай бўлмаса, ўзингни бир сарҳисоб қил!

3488. Айтган сўзларим мақбул бўлиши шарт эмас. Улар сидқидилдан айтилган, ҳаққоний бўлса бўлди.

3489. Қабрда қай аҳволда бўлишингни биласанми?

Банданинг қабрдаги ҳолати кўксидаги қалбининг неъмат, азоб, маҳбуслик ва эркинлик ҳолати кабидир. Қабрдаги аҳволингни билмоқчи бўлсанг, қалбингнинг ҳолатига қара! Қалбинг шодлик, хотиржамлик ва покликка тўла бўлса, Аллоҳнинг изни ила қабрдаги ҳолатинг ҳам шундай бўлади. Акси бўлса, аксинча бўлади. Шунинг учун тоат-ибодатли, яхши хулқли, бағрикенг одамлар энг хотиржам зотлар эканини кўрасан. Иймон ғам-ғусса ва тангликни кетказди.

Иймон Аллоҳни ягона деб билганларнинг кўз қувончидир. Иймон обидларнинг тасаллисидир. Доим тасбеҳ айтган одамга сирлар кашф бўлади. Доим ҳамд айтган одамга пайдарпай яхшиликлар кела бошлайди. Доим истиғфор айтган одамнинг қаршисида ёпиқ эшиклар очилади.

3490. Шеър:

«Султонлар ҳузурига ҳозирланганингда либосларнинг энг улуғи бўлмиш эҳтиёткорлик тўнини кийиб ол. Бу даргоҳга кираётганингда кўр, чиқаётганингда эса соқов бўл».

«Унванул байаан» китобидан

3491. Қарз олган киши қарзини узаётганда: «Баарокаллоҳу лака фий аҳлика ва маалика ва жазаака хойро» (Аллоҳ аҳлингга ва молингга баракот бериб, яхшиликни мукофот қилсин), дейди.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

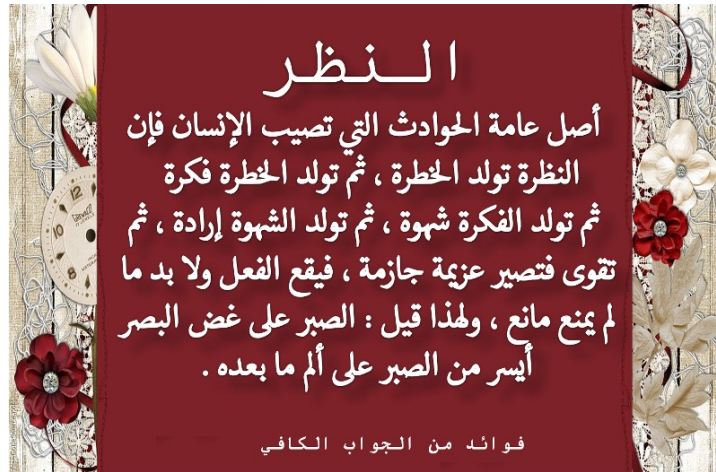
بأبي أنت وأمي يا سيدي رسول الله.. إن كان
موسى عليه السلام أعطاه الله حَجْرًا تَتَفَجَّرُ مِنْهُ
الأنهار، فليس بأعجب من أصابعك حين نبع من
بينها الماء

3492. Ота-онам сизга фидо бўлсин, эй Аллоҳнинг Расули! Агар Аллоҳ Мусо алайҳиссаломга тош ато этиб, ундан анҳор оқизиб қўйган бўлса, сизнинг бармоқларингиз орасидан сув булоқ бўлиб оққани ундан кам эмас!

الجاهل الحي ميّت،
والعالم الميّت.. حي!

جمال الدين

3493. Жоҳил тирик бўлса-да, ўликдир. Олим вафот қилган бўлса-да, тирикдир.

3494. Номаҳрамларга қараш ҳақида:

Инсонга етадиган аксар кўргиликларнинг асли қарашдир. Қараш зеҳни ишлатиб, хотирада қолади. Хотирадан фикр туғилади. Фикр эса шаҳватни, шаҳват эса иродани олиб келади. Сўнгра у кучайиб, жазм қилинган қасдга айланади. Оқибатда ҳеч ким тўхтата олмайдиган амалга айланади. Шунинг учун кўзни номаҳрамларга қарашдан тийишда сабр қилиш тиймаслик оқибатида балога сабр қилишдан осонроқдир.

3495. Ҳаётлигида йўл кўрсатган ҳар бир одам ҳам ҳақиқий йўлбошчи бўлавермайди. Ҳақиқий йўлбошчи ортидагиларнинг йўлини ёритувчи чироқ қолдириб кетган зотдир.

3496. Уловда ўтира олмаган кишининг дуоси

Жарир ибн Абдуллоҳ Бажалий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга отда маҳкам ўтира олмаётганимдан шикоят қилган эдим, қўллари билан кўксимга уриб, «Аллоҳумма, саббитху важьалху ҳаадиян маҳдийя» (Аллоҳим, уни собит қилгин ва ўзгаларни ҳам ҳидоятга етакловчи ҳидоятли қилгин), дедилар.

Имом Бухорий ва Муслим ривояти.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

بأبي أنت وأمي يا سيدي رسول الله.. لئن كان
سليمان عليه السلام أُعطي ريحاً غدوها شهر
ورواحها شهر، فليس بأعجب من البراق حملك
لبيت المقدس بليلة

3497. Ота-онам сизга фидо бўлсин, эй Аллоҳнинг Расули! Сулаймон алайҳиссаломга эрталаб бир ойлик, кечқурун бир ойлик масофани босиб ўтадиган шамол бўйсундирилган бўлса, тунда сизни Байтул Мақдисга элтиб қўйган Буроқ ҳам ундан кам эмас!

3498. Дуру гавҳар тошларга тўлдирилган сандикқа майда тош сиғмаганидек, ҳикмат тўла қалбга майда-чуйда нарсалар сиғмайди.

علماء المسلمين عام ٧٠٠ هـ ، عندما
ذكروا مسألة حكم -تارك الصلاة- قالوا
هذه مسألة افتراضية لا وجود لها في
الواقع ، فلم يتصوروا مسلماً لا يصلي !
« حالنا يرثى لها »
عامر القحطاني

3499. Ҳижрий 700 санада мусулмон уламоларига намоз ўқимайдиган кишининг ҳукми зикр қилинганида, «Бу масала ифтирозий, яъни ҳали воқеликда содир бўлмаган иш», деб

жавоб беришган, чунки улар намоз ўқимайдиган мусулмонни тасаввур қила олишмаган.

3500. Мардлик, олижаноблик фақат ақлга, ақл эса тажрибага эргашади. Ақлнинг илдизи – собитлик, меваси саломатликдир. Тавфиқнинг илдизи – ақл, меваси эса ғолибликдир.

«Унванул байаан» китобидан

3501. Ризқнинг кенглиги – меҳнатнинг кўплиги билан, умрнинг узоқлиги ою йилларнинг кўплиги билан бўлмайди. Ризқнинг кенглиги ва умрнинг узоқ бўлиши барака биландир.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

بأبي أنت وأمي يا سيدي رسول الله.. جالست
الفقراء، ولبست الصوف، وركبت البغل والحمار،
وأكلت طعامك على الأرض، ولعقت أصابعك بعد
طعامك تواضعا

3502. Ота-онам сизга фидо бўлсин, эй Аллоҳнинг расули!
Сиз камбағаллар билан ҳам ўтирардингиз, оддий жун кийим
ҳам кияверардингиз, хачир ва эшак миниб ҳам
кетаверардингиз, ерда ўтириб овқат ер эдингиз, овқатдан
кейин тавозе билан бармоқларингизни ялаб ҳам қўяр
эдингиз...

3503. «Аллоҳнинг изни билан, эртанги кун бугундан яхши
бўлади» деган сўз Аллоҳга кучли ишонадиган зотларнинг
сўзидир. Сен ҳам шу сўзларни айтиб юргин, унинг
самарасини қалбингда ҳам, ҳаётингда ҳам топасан!

3504. Намоз – инсондаги ҳаяжон ва безовталиқни бартараф қилувчи энг кучли воситадир. Аллоҳ таоло бу ҳақда шундай деган: «Инсон бетоқат қилиб яратилган. Унга ёмонлик етиб қолса, бесабрлик қилади. Яхшилик етса, бахиллик қилади. Фақат намоз ўқувчиларгина намозларида барқарор зотлардир» (Маориж сураси, 19-23-оятлар).

3505. Шундай ўғрилар борки, уларни ҳеч ким жазога тортмайди. Улар вақт ўғрилари дир.

3506. Абу Ҳурайра розияллоҳу анхудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Киши дўстининг динида бўлади. Инсон ким билан дўстлашаётганига қарасин**», дедилар.

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Шунинг учун «Дўстинг кимлигини айтсанг, кимлигингни айтиб бераман» дейишади.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

لا يمكن أن ترى صورتك في الماء وهو

يغلي!!

وكذلك لا يمكن أن ترى الحقائق وأنت

غاضب!!

انتظر حتى تهدأ!

ثم أعط قرارك كي لا تندم

3507. Қайнаб турган сувда аксингни кўра олмаганингдек, ғабланганингда ҳам ҳақиқатни кўра олмайсан. Ўзингни босиб, ғабдан тушгачгина қарор қабул қилсанг, афсус қилмайсан.

3508. Қуръондаги ушбу оятга эътибор берайлик:

«Қадам собит бўлганидан сўнг тоймасин» (*Наҳл сураси, 94-оят*).

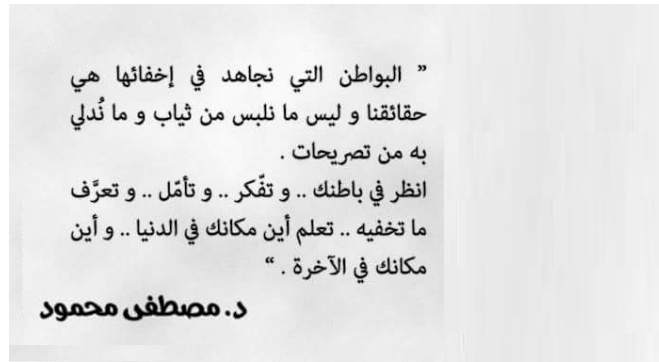
Аллоҳ таоло «Иккилангандан кейин тоймасин», демаяпти, балки «Собит бўлгандан кейин тоймасин», деяпти.

Ҳаёт синовлардан, фитналардан иборат. Доим собитқадам бўлиб туриш жуда қийин. Собитқадамлик ваъз-насиҳатларга кўп қулоқ солиш билан бўлмайди, балки ўша ваъзларга амал қилиш билан юзага чиқади.

«Ўзларига қилинган панд-насиҳатларга амал қилганларида, ўзларига яхши бўлар эди, саботлари кучаяр эди» (*Нисо сураси, 66-оят*).

Шунинг учун ушбу дуони доим такрорлаб туриш лозим:

«Йаа муқоллибал қулууб! Саббит қулуубанаа Ўлаа дийник» (*Эй қалбларни ўзгартирувчи! Қалбларимизни динингда собит қил*)

3509. Ҳақиқий қиёғамиз – яширишга уринган ботинимиздир. Кийган кийимимиз ҳам, айтган сўзимиз ҳам эмас. Шундай экан, ботинингга назар сол, фикр юрит, мушоҳада қил, ботинингга яширган нарсаларингни ўрган. Шунда дунёдаги ўрнинг, охиратдаги мақоминг қаерда эканини биласан...

Доктор Мустафо Маҳмуд

3510. Дунё – заҳар қўшилган асал, ғамга қорилган хурсандликдир. Дунёнинг гуллаб яшнаши сени алдамасин, зийнатлари фитнага солмасин. Чунки дунё – неъматларни суғуриб олувчи, одамларни еювчидир.

«Унванул байаан» китобидан

التغريدة

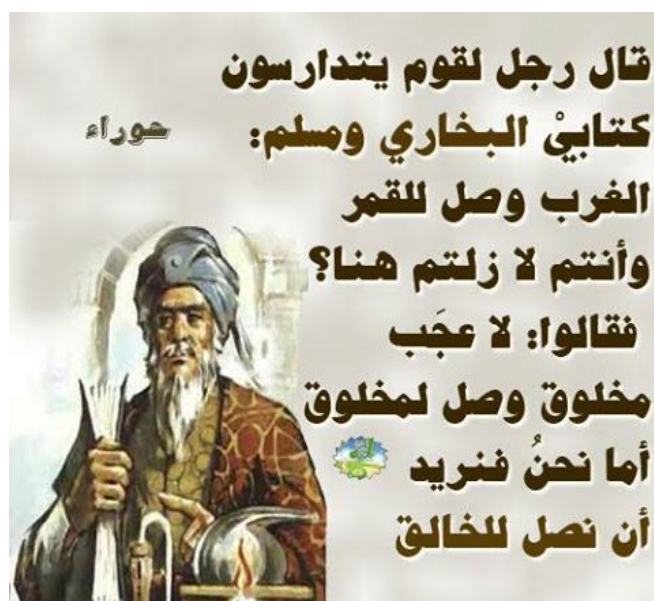

د أحمد عيسى المعصراوي

قال الله تعالى
 (وركب يخلق ما يشاء ويختار ما كان لهم
 الخيرة)..
 هذه الحقيقة لو استقرت في الأخلاق والضمائر ،
 لما سخط الناس شيئاً يحلّ بهم

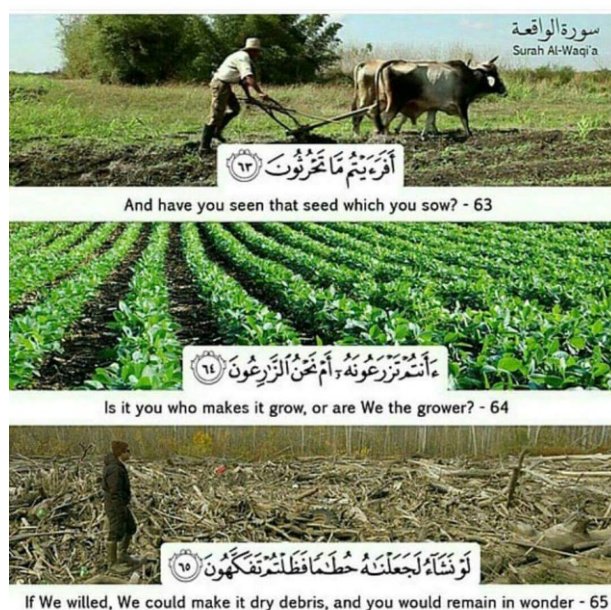
3511. «Роббинг хоҳлаганини яратиб, хоҳлаганини ихтиёр қилур. Уларда эса ихтиёр ҳаққи йўқдир» (*Қосос сураси, 68-оят*).

Агар ушбу оятнинг ҳақиқати кўнгил ва қалбдан жой олса, одамлар ўз ҳаётида содир бўлган нарсаларнинг бирортаси учун ғазаб қилмаган бўлишар эди...

3512. «Саҳиҳи Бухорий», «Саҳиҳи Муслим» китобларини дарс қилиб ўтирганлар ҳузурига бир одам келиб, «Европаликлар ойга чиқишяти! Сизлар бўлса ҳалиям мана шу китобларни ўқиб ўтирибсизлар!» деди. Шунда улар: «Нима бўпти? Махлуқ махлуқнинг ҳузурига чикса чикқандир. Аммо

биз бу китоблар билан Холиқнинг ҳузурига чиқмоқчимиз», деб жавоб беришди.

3513. «Экаётган зироатларингиз хақида хеч ўйлаб кўрганмисиз?

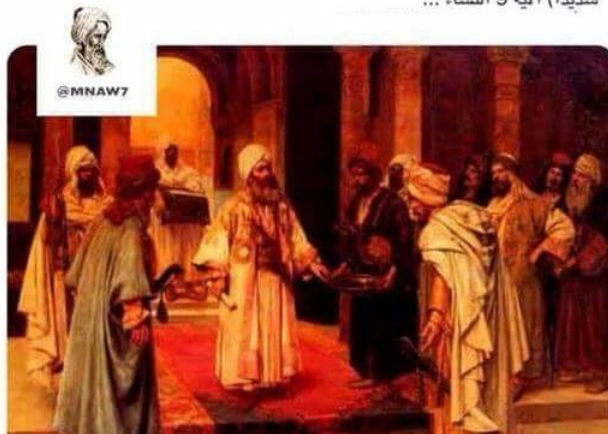
Уни сизлар ундириб-ўстирасизми ёки Биз ундирамизми?

Хоҳласак, уни қуруқ хас-хашакка айлантириб қўйган бўлур эдик, «Биз зиёнда қолдик! Йўқ, бизлар маҳрум бўлдик!» деб надоматда лолу хайрон қолардингиз» (Воқеъа сураси, 63-67-оятлар).

3514. Хиёнатни вафо билан, ёлгонни ростгўйлик билан, зулмни кечириш билан муолажа қилгин. Ахир дардни даво билан бартараф қилинади-ку!

رسالة إلى كل من يقول:
(أريد تأمين مستقبل أولادي) !!
دخل "مقاتل بن سليمان" رحمه الله ، على الخليفة ابو جعفر المنصور يوم بُويغ بالخلافة، فقال له "المنصور" عطني يا "مقاتل" !
فقال : أعطك بما رأيت أم بما سمعت؟
قال : بل بما رأيت. قال : يا أمير المؤمنين ! إن عمر بن عبد العزيز أنجب أحد عشر ولداً وترك ثمانية عشر ديناراً ، كَفَّنَ بخمسة دنانير ، واشترى له قبر بأربعة دنانير ووزع الباقي على أبنائه. وهشام بن عبد الملك أنجب أحد عشر ولداً ، وكان نصيب كل ولد من التركة الف الف دينار. (أي مليون) والله... يا أمير المؤمنين : لقد رأيت في يوم واحد أحد أبناء عمر بن عبد العزيز يتصدق بمائة فرس للجهاد في سبيل الله ، وأحد أبناء هشام يتسول في الأسواق، وقد سأل الناس عمر بن عبد العزيز وهو على فراش الموت : ماذا تركت لأبنائك يا عمر ؟ قال : تركت لهم تقوى الله ، فإن كانوا صالحين فالله تعالى يتولى الصالحين ، وإن كانوا غير ذلك فلن أترك لهم ما يعينهم على معصية الله تعالى . فتأمل... كثير من الناس يسعى ويكد ويتعب ليؤمن مستقبل أولاده ظناً منه أن وجود المال في أيديهم بعد موته أمان لهم، وغفل عن الأمان العظيم الذي ذكره الله في كتابه:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
(وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَةً ضَعِيفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا) الآية 9 النساء ...

3515. Фарзандларимнинг келажагини таъминлаб қўяй деганлараг мактуб:

«Халифа Абу Жаъфар Мансурга байъат қилинган куни унинг ҳузурига Муқотил ибн Сулаймон роҳимахуллоҳ ҳам кирдилар. Абу Жаъфар: «Эй Муқотил! Менга насиҳат қилинг», деди. Муқотил: «Кўрганимдан насиҳат қилайми ёки эшитганимданми?» деди. Абу Жаъфар: «Кўрганингиздан насиҳат қилақолинг», деди. Муқотил шундай деди:

«Умар ибн Абдулазизнинг ўн битта фарзанди бор эди. У вафот қилганда ўн саккиз динор мерос қолди. Шундан беш динори кафанга, тўрт динори дафнга кетди. Қолган мерос ўша фарзандларига тақсимланди.

Ҳишом ибн Абдулмаликнинг ҳам ўн битта фарзанди бор эди. Қолдирган мероси тақсимланганда ҳар бир фарзандига миллион динордан улуш тегди.

Кўрганим шуки, Умар ибн Абдулазизнинг фарзандларидан бири Аллоҳ йўлида мингта от садақа қилганини кўрдим.

Кўрганим шуки, Ҳишомнинг фарзандларидан бирини бозорда тиланчилик қилиб юрганини кўрдим.

Умар ибн Абдулазиз ўлим тўшагида ётганида одамлар: «Эй Умар! Фарзандларингга нима қолдириб кетяпсан?» деб сўрашди. Шунда Умар: «Аллоҳга тақво қилишни қолдириб кетяпман. Агар солиҳ бўлишса, Аллоҳ солиҳларни Ўз ҳимоясига олади. Бундан бошқача бўлишса, гуноҳга сарфланадиган маблағ қолдирмаганим яхшим», деб жавоб берди. Кўпчилик йиққан мол-дунёларим мендан кейин фарзандларимнинг келажагини таъминлаб беради, деб ўйлайди, аммо Аллоҳнинг ушбу оятидан ва унда айтилган буюк омонликдан ғафлатда бўлишади:

«Ўзлари заифҳол зурриётларини ордан қолдиришдан қандай кўрксалар, (бошқалар ҳақида ҳам) шундай кўрксинлар. Аллоҳдан кўрксинлар ва тўғри сўз айтсинлар» (Нисо сураси, 9-оят).

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

لا تطلبوا من السنوات أن تكونَ أفضل
 كونوا أنتم الأفضل فيها
 فنحن من نتغير أما هي فتزدادُ أرقاماً فقط
 اللهم أجعلنا ممن زاد عُمره وحسُنَ عمله

3516. Кириб келаётган йилнинг яхши бўлишини кутиб ўтирманг. Яхшиси, ўзингиз яхшироқ бўлишга интила қолинг. Ўзгаришни инсон қилади, йил эса битта рақамга кўпаяди, холос.

Аллоҳим! Умри ҳам, солиҳ амали ҳам гўзал бўладиганлардан қилгин!

3517. Барча ёмонликларнинг асли ғафлат ва шаҳватдир. Аллоҳ таоло айтади:

«Қалбини зикримиздан ғофил қилиб қўйганларимизга ва ҳавойи нафсига эргашиб, иши издан чиққанларга итоат қилма» (Каҳф сураси, 28-оят).

3518. Кўпроқ фойда бергандан кўра камроқ зарарни етказган яхши.

3519. Абдуллоҳ ибн Муборак айтадилар: «Энг улкан мусибат – ўзидаги камчиликни била туриб, унга эътибор ҳам бермаслик, хафа ҳам бўлмасликдир».

تأملوا هذه الأسئلة الثلاثة

س ١ : كم شخصاً من قري ثمود ذبح ناقة صالح عليه السلام ؟
 ج : رجل واحد فقط
 قال تعالى { فنادوا صاحبيهم فتعاضى فعقر }
 س ٢ : كم شخصاً شارك في التخطيط والتجريس ؟
 ج : ٩ أشخاص
 قال تعالى { وكان في المدينة تسعة رهط يفسدون في الأرض ولا يصلحون }
 س ٣ : على من أنزل الله العقاب على هذا الفعل ؟
 ج : عاقب ثمود أجمعين
 قال تعالى : { فأخذتهم الرجفة فأصبحوا في دارهم جاثمين }
 القتال - والمحرض - والمخطط - والشامت - والراضي - والساكت
 كلهم أخذهم العذاب وحل بهم العقاب
 فاحذر من فعل المنكروا أشاعته ونشره أو التشجيع على فعله

3520.

Савол: Солиҳ алайҳиссаломнинг туясини сўйишда самудликлардан неча киши бўлган?

Жавоб: Фақат бир киши.

«Улар шерикларини чақиришди. У (туяни) тутиб, сўйиб юборди» (Қамар сураси, 29-оят)

Савол: «Бу фитнани неча киши режалаштириб, уюштирган?

Жавоб: Тўққиз киши.

«У шаҳарда тўққиз кишилик гуруҳ бўлиб, ер юзида бузғунчилик қилишар, аммо ислоҳ қилишмас эди» (Намл сураси, 48-оят).

Савол: Уларнинг қилмиши учун Аллоҳ кимларга азоб туширди?

Жавоб: Самуд қавмининг барчасига.

«Уларни даҳшатли зилзила тутиб, турган жойларида тўкилиб тушдилар» (Аъроф сураси, 78-оят).

Қотиллар ҳам, фитначилар ҳам, уюштирганлар ҳам, бажарганлар ҳам, гиж-гижлаганлар ҳам, ичиқоралар ҳам, рози бўлганлар ҳам, индамай тураверганлар ҳам – барчаси баравар азобга дучор бўлди. Шундай экан, мункар ишларни қилишдан ҳам, уни овоза қилиб тарқатишдан ҳам, бировларни ўша ишга ундашдан ҳам ҳазир бўл!

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

قال ابن الصلاح :

"قراءة القرآن كرامة أكرم الله بها البشر، والملائكة
لم يعطوا ذلك وهي حريصة على استماعه من
الإنس"

الإتقان للسيوطي [275/1]

3521. Ибн Салоҳ шундай деганлар: «Қуръон тиловат қилиш кароматдир. Аллоҳ инсониятни шу ила мукаррам қилган. Фаришталарга бу неъмат берилмагани учун улар уни инсондан эшитишга муштокдир».

Имом Суютийнинг «ал-Итқон» китобидан.

3522. Жаннатни ва ундаги неъматларни арзимас, бир лаҳзалик шаҳват эвазига сотиб юборган кишини қандай қилиб ақлли дейиш мумкин!

3523. Халифа Умар ибн Абдулазиз масжидга кирса, масжиднинг ичида, қоронғида бир киши ётган экан. Умар қоронғида уни кўрмай, оёғи билан туртиб юборибди. Шунда ҳалиғи одам: «Бу нима қилганинг, эшакмисан?» деди. Умар: «Йўқ, мен Умарман», деди. Умарнинг ёнидагилар: «Эй мўминларнинг амири, у сизни эшак деди!» дейишди. Умар: «Эшак демади. Эшакмисан, деди. Мен йўқ деб жавоб бердим-ку», деди.

Аллоҳ Умарни раҳматига олсин!

Нақадар гўзаллик, нақадар ҳалимлиқ, нақадар тақводорлик!

Сен ҳам одамларга уларнинг ахлоқи билан эмас, ўз ахлоқинг билан муомала қил.

3524. Абу Саъид розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Бир одам келиб, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга: «Укамнинг қорни оғрияпти», деди. У зот: «Унга асал ичир», дедилар. Ўша одам яна келган эди, яна: «Унга асал ичир», дедилар. У учинчи марта келиб, «Асал ичирдим, (лекин барибир оғрияпти)...» деди. Шунда у зот: «Аллоҳ рост айтган. Укангнинг қорни ёлғон айтибди. Унга асал ичир», дедилар. У укасига яна асал ичирган эди, тузалиб кетди».

Имом Бухорий ривояти.

Демак, касалликнинг тузалмаслиги дорининг камчилиги эмас экан. Ҳадисдаги одамнинг қорнидаги дард ўтказиб юборилгани учун у зот дорини такрор-такрор ичишга буюрганлар. Набавий тиб қатъий қонун бўлиб, илоҳий ваҳий орқали содир бўлади. Шунинг учун унда шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас. Набавий тиб шу йўл орқали шифо топишга иймон келтириб, кучли ишонган одамгагина таъсир қилиб, манфаат беради. Қуръон фақат покиза руҳиятли зотлар учун даво бўлганидек, набавий тиб ҳам покиза баданга шифо бўлади.

3525. Англиялик бир кампир 95 ёшида университет дипломини, 98 ёшида эса магистрлик дипломини олди. 100 ёшга кирганида «Ноумидлик – хиёнатдир» номли илк китобини чоп қилди.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

شعيب خطيب الأنبياء
ومع ذلك قال له قومه: وما أنت علينا بعزير
ليس مهم أبدا نظر الناس إليك ولا مكانتك عندهم
ولكن المهم نظر الله لك ومكانتك عنده

3526. Шуайб алайҳиссалом пайғамбарларнинг имом-хатиби бўлганлар. Шу мақомда бўлишларига қарамай, у зотнинг қавми: «Эй Шуайб, агар одамларинг бўлмаганида, сени тошбўрон қилар эдик. Сенинг ўзинг биз учун қийматли эмассан», дейишган (*Худ сураси, 91-оят*).

Демак, одамларнинг сенга берган баҳоси ёки уларнинг наздидаги мавқеинг муҳим эмас. Аллоҳнинг назари ва У Зотнинг ҳузуридаги мавқеинг муҳим.

3527. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Энг зийрак одам – ўлимни кўп эслаган, ўлимга яхши тайёргарлик кўрган одамдир», дедилар.

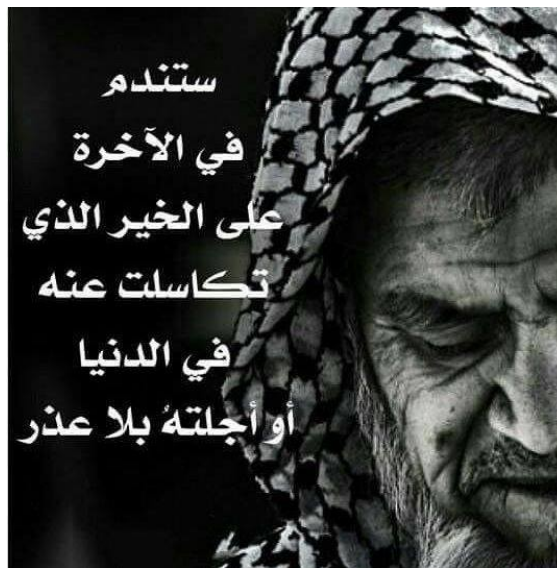
Табароний ривояти

3528. Ўтмишнинг гўзал хотираларини эслаш иссиқ ўлкаларга учиб кетаётган турналарга ўхшайди. Уларни ушлаб қола олмайсан, лекин турнақатор бўлиб учишидан ҳузурлана оласан, холос.

3529. Аллоҳ таоло бир бандага яхшилиқни ирода қилса, унинг қалбидан ўзининг яхши амалларини кўришни, тилидан хайрли амалларини айтишни тортиб олиб, ўз гуноҳларини кўриш билан овора қилиб қўяди.

3530. Бу дунёда яхши амалларга дангасалиқ қилганинг ёки уларни узрсиз кечиктирганинг учун охиратда ҳали кўп пушаймон бўласан.

التغريدة

د احمد عيسى المعصراوي

انصح بأفضل أسلوب
وادع بالحكمة
ولتكن موعظتك حسنة
وكن لنا مع من تدعوه
فدورك هو قوله تعالى
{إنما أنت مذكر، لست عليهم بمسيطر}

3531. Энг афзал услубда насихат қил, ҳикмат билан ваъз қил. Мавъизанг чиройли бўлсин, даъват қилаётган кишингга мулойим бўл, зиммангдаги масъулият Аллоҳнинг қуйидаги оятидагидек бўлсин: **«Панд-насихат қилинг! Зотан, сен панд-насихат қиласиз, холос. Сен улар устидан зўравонлик билан ҳукм юрита олмайсан»** (Ғошия сураси, 21-22-оятлар).

3532. Кунлар тезроқ ўтсин дебман-у, умрим ҳам қисқаришини унутибман.

3533. Анас ибн Молик розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга мўйлабни қайчилаш, тирноқларни олиш, қириниш ҳамда кўлтиқлар остини юлиш учун вақт тайин қилиб, қирқ кундан ўтказиб юбормаслигимизни таъкидладилар».

Имом Муслим ва Термизий ривояти.

3534. Ҳали шундай амирлар келадики, одамларни суннатга муҳолиф бўлишга чақиршади. Оқибатда одамлар

дунёсидан кўрқиб, уларга эргашади. Ана шунда Аллох улардан иймонни тортиб олиб, камбағаллик бериб кўяди.

Ҳасан Басрий

3535. Бир ҳаким зотдан: «Ҳақ бўлса ҳам, айтилиши унча хушланмаган нарса нима?» деб сўрашди. У зот: «Одамнинг ўзини мақташи», деб жавоб берди.

الغريدة

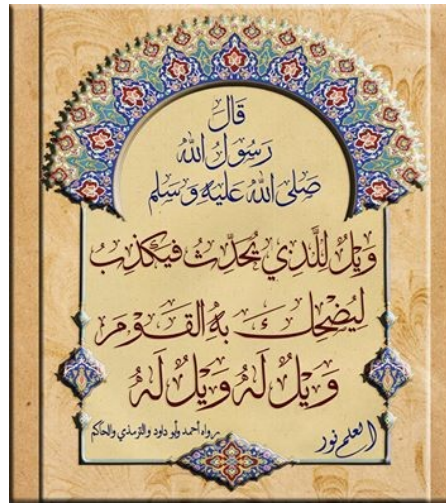

د أحمد عيسى المعصراوي

هل تعاني من شعث وتشتت القلب؟
ضع الجوال في المنزل.. واجلس في المسجد بعد
الصلاة خاليا.. وسبح الله.. وتذكر قرب لقاء الله..
وسترى الصفاء يهبط.

3536. Ҳаётингнинг тартибсизлигидан, қалб безовталигидан азоб чекаётган бўлсанг, қўл телефонингни уйда қолдиргин-да, намоздан кейин масжидда холи қолиб, тасбеҳ айт. Аллоҳга йўлиқиш фурсати яқин қолгани ҳақида

ўйла. Шунда ҳаётингга тиниқлик ва мусаффолик ёғилишини кўрасан.

3537. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Одамларни кулдириш учун ёлғон-яшиқ гапирувчи кимсанинг ҳолига вой бўлсин, вой бўлсин», дедилар.

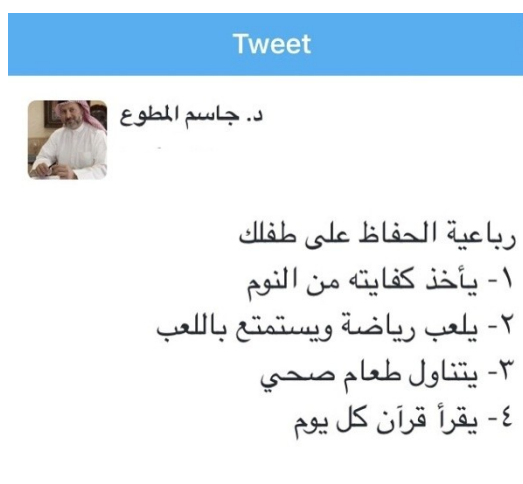
Имом Аҳмад, Абу Довуд, Термизий ва Ҳоким ривояти.

3538. Ота-онага яхшилик қилиш шундай бир қиссаки, сен бу қиссани ўз қўлинг билан ёзасан, кейин эса уни сенга фарзандларинг сўзлаб беради. Шундай экан, бу қиссани чиройли ёз!

3539. Одамларнинг мушкулини осон қилишга сабабчи бўлгин, шунда Аллоҳ сенинг мушкулинг осмон бўлиши учун сабабларни тўғрилаб қўяди.

3540. Боланинг (соғлиги ва руҳиятини) муҳофаза қилиш (ҳамда унинг руҳан ва жисман яхши ривожланиши) учун тўрт тавсия:

1. Етарли ухлаш.
2. Кўп ҳаракат қилиш ва ўйинчоқ ўйнаш.
3. Табиий (витаминларга бой) овқат ейиш.
4. Ҳар куни Қуръон ўқиш, ёд олиш.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

قال سفيان الثوري :

إنك أن تلقى الله عز و جل بسبعين ذنباً فيما بينك
و بينه أهون عليك من أن تلقاه بذنب واحد فيما
بينك و بين العباد .

3541. Суфён Саврий шундай деган: «Сен билан бандалар ўртасидаги гуноҳ билан Аллоҳ таолога рўпара бўлганингдан кўра У Зот билан ўртангдаги гуноҳ билан рўпара бўлганинг энгилроқдир».

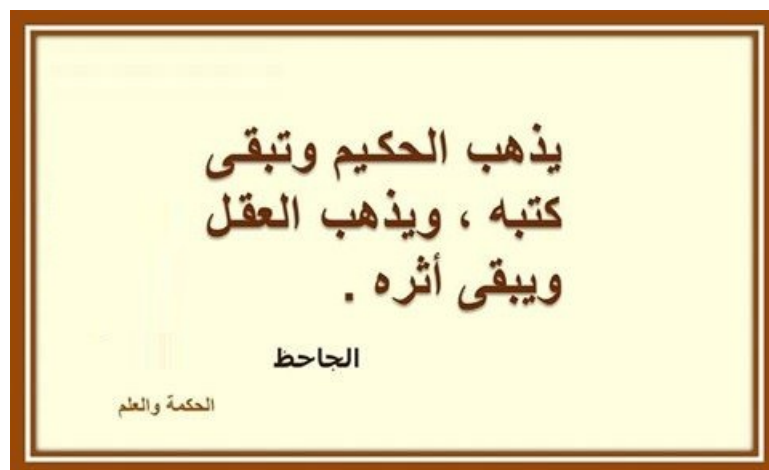
3542. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Қайси бирингиз оиласи тинч, тани соғ ва бир кунлик ризқи бор ҳолда тонг отгирса, гўёки бутун дунёни кўлга киритибди», дедилар.

Термизий ва Ибн Можса ривояти.

3543. Охират тижорати ҳам бу дунёдаги тижоратга ўхшайди, унинг ҳам ғанимат мавсумлари бор.

Абу Ҳурайра розияллоху анҳудан марфуъ ҳолда қилинган ривоятда: «Совуқдаги ғанимат – қишда тутилган рўзадир», дейилган.

3544. Ҳақим зот дунёдан ўтиб кетса ҳам, унинг китоблари қолади. Донишманд одам оламдан ўтса ҳам, унинг изи қолади.

الحكمة من ابتلاء الله لعبده بالمحن

إن الله تعالى لم يبتله ليهلكه ، وإنما ابتلاه
ليمتحن صبره وعبوديته ، فإن لله تعالى على
العبد عبودية في الضراء ، كما له عليه عبودية
في السراء ، وله عليه عبودية فيما يكره كما له
عليه عبودية فيما يحب ، وأكثر الخلق يعطون
العبودية فيما يحبون ، والشأن في إعطاء
العبودية في المكاره ، ففيه تفاوتت مراتب
العباد ، وبحسبه كانت منازلهم عند الله تعالى
الوابل الصيب

3545. Аллоҳ таоло нима учун бандасини машаққат билан синайди? Бунинг ҳикмати қуйидагича:

Аллоҳ таоло бандасини ҳалок қилиш учун синамайди, балки униг сабри ва Аллоҳга қанчалик банда эканини имтиҳон қилиш учун синайди. Банда Аллоҳ учун кенгчиликда бандалик қилганидек, тангликда ҳам бандалик қилиши керак. Банда ўзи яхши кўрган ҳолатда бандалик қилганидек, ўзи ёқтирмаган ҳолатда ҳам бандалик қилиши керак. Бу синовлан мақсад банданинг қийинчиликда ҳам қойилмақом бандалик қилишини билишдир. Демак, бу борада бандаларнинг мартабалари турлича бўлади. Уларнинг Аллоҳ хузуридаги мавқелари ана шу асосда ҳисобланади.

التغريدة

د أحمد عيسى المعصراوي

قال مالك بن دينار :

(خرج أهل الدنيا من الدنيا ولم يذوقوا

أجمل ما فيها)

قيل : وما هو؟ قال معرفة الله تعالى

3546. Молик ибн Динор: «Одамлар дунёдаги энг гўзал нарсадан баҳраманд бўлмай ўтиб кетишяпти!» дедилар.

«Нима у, дунёдаги энг гўзал нарса?» деб сўрашди. Молик: «Аллоҳнинг маърифати, яъни Аллоҳни таниш», деб жавоб бердилар.

3547. Агар дунёда кўлдан бой берилган нарса учун йиғлаш жоиз бўлса, инсон Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Мадинага кириб келган кунлари Мадина аҳлидан бўлмагани учун йиғласин.

(Мадина аҳли бўлмиш ансорлар Расулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васалламга ва муҳожир саҳобаларга инсоният тарихида мисли кўрилмаган ёрдам ва кўмак беришган)

Tweet

"فد ألهمها فجورها وتقواها"
 في كل إنسان جوانب خير ونوازع شر..
 استغل طاقات الخير في مقاومة النفس الإمارة
 بالسوء.

Amr Khaled

3548. «Жонга ва уни расо қилиб яратиб, унга фисқ-фужурини ҳам, таквосини ҳам илҳом қилган Зотга қасамки, дарҳақиқат, уни (яъни нафсини иймон ва такво билан) поклаган киши нажот топди. Уни (фисқ-фужур билан) кўмиб, хорлаган кимса ноумид бўлди» (*Шамс сураси, 8-10-оятлар*).

Ҳар бир инсонда яхшиликка ҳам, ёмонликка ҳам мойиллик хусусияти бор. Ёмонликка ундовчи нафсингга қарши курашда яхшиликка ундовчи нафсингдан фойдалангин, азиз инсон!

3549. Аллоҳ таоло бандаларини қийинчилик ҳамда бало-офат дориси билан даволамаганида, одамлар туғёнга кетиб, жабр-зулм қилиб, кибру-ҳавога берилиб кетишар эди.

3550. Золим надомат чекади. Гарчи одамлар уни мақтаса ҳам.

Мазлум омон бўлади. Гарчи одамлар уни ёмонласа ҳам.
Қаноатли инсон бой бўлади. Гарчи у оч бўлса ҳам.
Очкўз камбағал бўлади. Гарчи мулки бўлса ҳам.

التغريدة

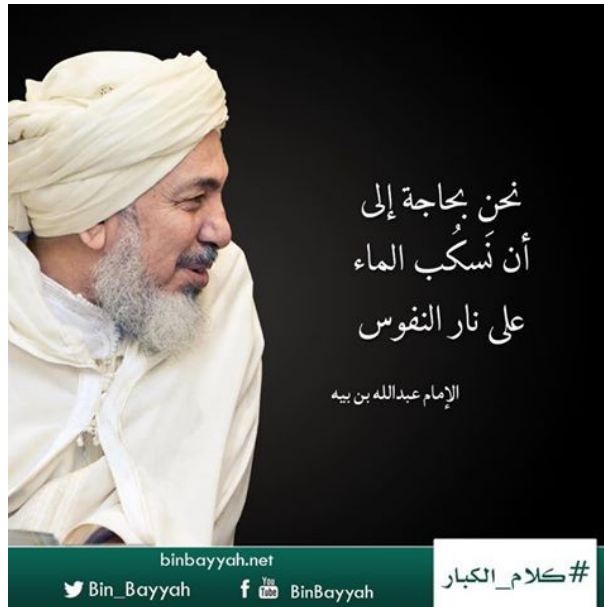
د أحمد عيسى المعصراوي

كم ستفاجئنا الآخرة بمشاهير
كانوا مغمورين في الدنيا!
وكم ستفاجئنا بمحقورين
كانوا من مشاهير الدنيا
الشهرة الحقيقية هناك لا هنا
(خافضة رافعة)

3551. Охиратда қанчадан-қанча машҳур кимсаларга йўлиқамиз, ваҳоланки улар дунёда номаълум ва оддий бўлишган. Охиратда қанчадан-қанча эътиборсиз ва хор кимсаларга йўлиқамиз, ваҳоланки улар дунёда машҳур бўлишган. Ҳақиқий шуҳрат бу дунёдаги эмас, охиратдагисидир.

«Хор қилувчи ҳам, азиз қилувчи ҳам Аллоҳдир»
(Воқеъа сураси, 3-оят)

Дўзахга элтувчи машҳурликдан-да
Афзалдир соддалик, оддий иймонлик,
Ки бу соддаликнинг оқибатинда
Охират юртинда топсанг омонлик!

3552. Нафсининг аланга олган оловини совитиш учун сув сепишга муҳтожмиз.

لا تحمل هم الدنيا فإنها لله
ولا تحمل هم الرزق فإنه من الله
ولا تحمل هم المستقبل فإنه بيد الله
فقط أحملهما واحدا
كيف ترضى الله

3553. Дунёнинг ғамини елкангга ортиб олма, чунки у Аллоҳникидир. Ризқнинг ғамини қилма, чунки у ҳам Аллоҳнинг измидадир. Эртанинг ғамини юклаб олма, у ҳам Аллоҳнинг изни остидадир.

Аллоҳни қандай рози қиламан деган битта ғамни кўтаргин, барака топкур!

3554. Муваффақият қозониб, ғалабани қўлга киритишнинг энг кучли сири қуйидаги оятда мужассамдир:

«Бир қавм ўзини ўзгартирмагунича, Аллоҳ уларнинг ҳолини ўзгартирмас» (Раъд сураси, 11-оят).

3555. Зулм қилган одамга ҳалимлик қиладиган, аммо қурби етганда қасос оладиган одам ҳалим эмас. Зулм қилган одамда ҳалимлик қиладиган, аммо қурби етганида ҳам кечириб юборган одам ҳалимдир.